

jaarverslag 2019

onderzoeksplannen 2020

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland,
Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel

Rekenkamer
ROTTERDAM

Rekenkamer
BARENDRECHT

Rekenkamer
LANSINGERLAND

Rekenkamer
CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Rekenkamer
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

jaarverslag 2019

onderzoeksplannen 2020

Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland,
Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel

Rekenkamer
ROTTERDAM

Rekenkamer
BARENDRECHT

Rekenkamer
LANSINGERLAND

Rekenkamer
CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Rekenkamer
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

voorwoord

Het afgelopen jaar werd boven alles bepaald door een tweetal rapportages, te weten het rapport over het Schiekadeblok en de rapportage(s) over het Warmtebedrijf. Dat laatste rapport maakte duidelijk wat velen al vreesden, namelijk dat er in het (recente) verleden door het gemeentebestuur zeer risicovolle beslissingen zijn genomen die uiteindelijk forse financiële consequenties hebben veroorzaakt. Afhankelijk van het toekomstscenario van het Warmtebedrijf kan de schade overigens nog verder oplopen. Tevens is mede op basis van het rekenkamerrapport besloten tot een raadsenquête die de periode vóór 2016 nader zal onderzoeken. Al met al een rapport met een meer dan gemiddelde doorwerking. Daar kan met grote tevredenheid op worden teruggekeken.

Dat geldt ook voor het rapport over het Schiekadeblok, hoewel de discussie daarover nogal werd ontsierd door het laten lekken van geheime informatie, hetgeen uiteindelijk tot het aftreden van één van de wethouders leidde. Deze turbulent politiek-bestuurlijke periode heeft van alle betrokkenen veel energie gevergd. Niet alleen van raadsleden, bestuurders en ambtenaren, maar ook van de rekenkamer.

Hoewel politiek, en zeker politiek in Rotterdam, altijd vrij onvoorspelbaar kan zijn, moet tevens worden geconstateerd dat de verhoudingen tussen alle bestuursorganen nadien weer grotendeels zijn genormaliseerd. Dat is niet alleen goed om te constateren, maar ook goed voor de stad en voor haar inwoners. Maar dat kan echter zo weer veranderen. Binnenkort komt de rekenkamer immers met haar (tussen)rapportage over het (nieuwe) Feyenoord stadion. Een langshepend dossier met een groot politiek-bestuurlijke afbreukrisico. De uitkomst daarvan is ongewis en zal nog veel onderzoek vereisen, ook van de rekenkamer. Pas volgend jaar zal de raad haar definitieve oordeel geven over de gemeentelijke bijdrage.

Paul Hofstra
Directeur

inhoud

1	voorwoord
	1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam
7	1-1 inleiding
7	1-2 gepubliceerd onderzoek in 2019
	1-2-1 werk aan de winkel
	1-2-2 voor het blok gezet
	1-2-3 een wereld te winnen
	1-2-4 druk op inhuur
	1-2-5 warmte zonder leiding
	1-2-6 collegetargets: nulmeting en controleerbaarheid
14	1-3 gepubliceerd onderzoek begin 2020
	1-3-1 een opdracht voor de stad
14	1-4 lopend onderzoek 2019
	1-4-1 publieksbereik cultuurstellingen
	1-4-2 Feyenoord City
	1-4-3 burgerinitiatieven
	1-4-4 onderwijshuisvesting
	2 onderzoeken Rekenkamer Barendrecht
19	2-1 inleiding
19	2-2 gepubliceerd onderzoek 2019
	2-2-1 in gebreke gebleven
20	2-3 lopend onderzoek 2019
	2-3-1 Nieuw Reijerwaard
	3 onderzoeken Rekenkamer Lansingerland
23	3-1 inleiding
23	3-2 gepubliceerd onderzoek 2019
	3-2-1 met de beste bedoelingen
24	3-3 lopende onderzoeken 2019
	3-3-1 zo lang mogelijk zelfstandig wonen
	3-3-2 schuldhulpverlening
	4 onderzoeken Rekenkamer Capelle a/d IJssel
27	4-1 inleiding
27	4-2 gepubliceerd onderzoek 2019
	4-2-1 niet zonder schuld
28	4-3 lopende onderzoeken 2019
	4-3-1 integraal beheer openbare ruimte (IBOR)
	4-3-2 aanbestedingen

5 onderzoeken Rekenkamer Krimpen a/d IJssel

- 31 5-1 inleiding
- 31 5-2 gepubliceerd onderzoek 2019
 - 5-2-1 bijstand op afstand
- 32 5-3 gepubliceerd onderzoek begin 2020
 - 5-3-1 grote kruising

6 organisatie en interne projecten

- 35 6-1 personeel en organisatie
- 37 6-2 producten
- 38 6-3 nevenfuncties en declaraties
- 39 6-4 thought leadership
- 40 6-5 klankbordgroep
- 40 6-6 privacy
- 40 6-7 interne projecten
- 41 6-8 voortgang beleidsplan 2017-2021

7 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

- 45 7-1 resultatenrekening
- 46 7-2 toelichting op de resultatenrekening
- 48 7-3 balans
- 49 7-4 toelichting op de balans
- 50 7-5 verrekening 2019
 - 7-5-1 Rekenkamer Barendrecht
 - 7-5-2 Rekenkamer Lansingerland
 - 7-5-3 Rekenkamer Capelle aan den IJssel
 - 7-5-4 Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

8 onderzoeksplannen 2020

- 55 8-1 inleiding
- 55 8-2 Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2020
- 56 8-3 Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2020
- 57 8-4 Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2020
- 57 8-5 Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2020
- 57 8-6 Rekenkamer Krimpen aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2020

bijlagen

- 61 bijlage 1 publicaties
- 62 bijlage 2 financiële reserve Rotterdam

Rotterdam

WORLD TRADE CENTER
ROTTERDAM

1 onderzoeken Rekenkamer Rotterdam

1-1 inleiding

De Rekenkamer Rotterdam heeft in 2019 vijf rapporten en twee brieven gepubliceerd. Voor het onderzoek naar het Warmtebedrijf is zowel een brief als een rapport verschenen. Daarnaast is begin 2020 een onderzoek gepubliceerd waarvan de uitvoering grotendeels in 2019 plaatsvond. In 2019 waren vier onderzoeken in uitvoering die later in 2020 verschijnen. In de volgende paragrafen zijn de onderzoeken toegelicht.

1-2 gepubliceerd onderzoek in 2019

1-2-1 werk aan de winkel

Op 14 januari 2019 publiceerde de rekenkamer het rapport 'Werk aan de winkel'. Onderzocht is in hoeverre de gemeente een jeugdwerkloosheidsbeleid uitvoert dat aansluit bij de wensen en behoeften van de doelgroep, en in hoeverre dit resulteert in een duurzame uitstroom van jongeren naar werk.

De belangrijkste conclusie was dat het beleid slechts circa 10% van de werkloze Rotterdamse jongeren naar werk of school helpt, hetgeen slechts een bescheiden bijdrage aan het terugdringen van jeugdwerkloosheid betekent. Oorzaak hiervan is onder andere dat het Jongerenloket een relatief klein bereik heeft, en dat veel jongeren die er wel naar toegaan, uitvallen in de verplichte vierweekse 'zoekperiode' voorafgaand aan de bijstandsaanvraag. Het overgrote deel van door de rekenkamer gesproken werkloze jongeren was wel positief over de re-integratietrajecten die zij via de gemeente volgen.

Het college deelde vier van de zes conclusies geheel, een conclusie gedeeltelijk, en een conclusie niet. Zij is het namelijk niet met de rekenkamer eens dat de impact van het jeugdwerkloosheidsbeleid slechts bescheiden is geweest. Het college omarmde ook zeven van de acht aanbevelingen, waaronder de aanbeveling om uitval in de zoekperiode terug te dringen, en de aanbeveling om ook niet-uitkeringsgerechtigde werkloze jongeren structurele begeleiding te bieden. De aanbeveling om de bekendheid en het imago van het Jongerenloket te verbeteren, werd slechts gedeeld waar het de bekendheid betrof. Het college achtte het niet haalbaar om in te zetten op verbetering van het imago.

Naar aanleiding van de commissiebehandeling heeft de rekenkamer de raad per brief een cijfermatige onderbouwing van de conclusie over de bescheiden impact toegezonden. De raad heeft echter besloten deze conclusie niet te onderschrijven. In de raadsbehandeling van het rapport hebben fracties in totaal tien moties ingediend, waarvan de raad er drie aannam. De moties verzoeken het college om te proberen

jongeren met complexe multiproblematiek beter te bereiken en beter te diagnostiseren, om jongeren inzicht te geven in het dossier dat het Jongerenloket over hen bijhoudt en om een betere communicatie-strategie voor het loket te ontwikkelen (met daarin aandacht voor social media).

1-2-2 voor het blok gezet

Op 25 januari 2019 publiceerde de rekenkamer het onderzoek 'Voor het blok gezet'. Dit onderzoek is gestart naar aanleiding van de motie 'onderzoek Rekenkamer naar Erfpachtmaatregel Schiekadeblok', waarin de raad de rekenkamer verzocht de gang van zaken rondom de erfpachtmaatregel Schiekadeblok te onderzoeken.

Uit het onderzoek bleek onder meer dat voorafgaand aan het afsluiten van de erfpachtmaatregel in juli 2009, ambtenaren en geraadpleegde experts het gemeentelijk onderhandelsteam meermaals waarschuwden voor hoge risico's, maar dat hun negatieve

adviezen in de wind werden geslagen. Dit gebeurde in een gemeentelijke cultuur waarin weinig tot geen tegenspraak werd geduld. Betrokken topambtenaren voerden zelf de onderhandelingen met LSI (en de bank). Hierdoor werden bestaande projectstructuren 'overruled', vielen escalatiemogelijkheden weg en konden 'checks & balances' niet naar behoren functioneren. In de onderhandelingen met LSI had de gemeente vaak een kennisachterstand ten opzichte van LSI, voerde het een gebrekkige regie en waren de dossiervorming en capaciteit ontoereikend.

Uiteindelijk is een onverantwoord besluit genomen, met grote gevolgen. In 2015 heeft de gemeente met LSI en de betrokken financier een minnelijke schikking getroffen, wat de gemeente plusminus € 40 mln. kostte, terwijl er nog niets in het gebied is ontwikkeld en LSI nog steeds een positie in het gebied heeft.

Er zijn geen aanwijzingen dat de betrokken topambtenaren toentertijd het college volledig over de risico's hebben geïnformeerd. Wel stelt de rekenkamer vast dat opeenvolgende colleges de raad meermaals onjuist en onvolledig hebben geïnformeerd over de risico's van de erfpachtmaatregel.

Het onderzoek is met een vertraging van ruim een half jaar gepubliceerd, vanwege een verzoek van de rekenkamer van 26 juni 2018 aan het presidium om van een aantal stukken geheimhouding af te halen. Nadat de raad daartoe in januari 2019 overging, kon de rekenkamer uiteindelijk publiceren.

Het college onderschrijft de conclusies 5 tot en met 8 in het rapport, maar doet dat niet met conclusies 1 tot en met 4. Wel neemt het college alle zes aanbevelingen over, ook al zijn de aanbevelingen mede gebaseerd op de conclusies 1 tot en met 4.

Vlak na publicatie deelde de toenmalig wethouder Organisatie, Financiën en Majeure Projecten een document met de pers, wat tot zijn aftreden leidde. Naar aanleiding van deze affaire heeft de raad drie keer een spoeddebat gehouden. De eerste inhoudelijke beraadslaging over het rapport betrof een technische vraag- en antwoordsessie met de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte op 6 maart 2019. Op 13 maart 2019 volgde in deze commissie de inhoudelijke politiek-bestuurlijke behandeling en op

28 maart 2019 is het rapport behandeld in de gemeenteraad. De raad heeft besloten de hoofdconclusies 5 tot en met 8 uit het rapport 'Voor het blok gezet' te onderschrijven en het college op te dragen alle aan het college gerichte aanbevelingen uit het rapport uit te voeren en daarover aan de raad te rapporteren.

Het rekenkamerrapport, de 'lek-affaire' en het aftreden van de wethouder die daarop volgde, hebben in het eerste kwartaal van 2019 tot veel media aandacht geleid.

1-2-3 een wereld te winnen

De rekenkamer publiceerde op 2 juli 2019 het rapport 'Een wereld te winnen', een onderzoek naar het acquisitiebeleid van de gemeente Rotterdam. Het doel van dit onderzoek was om de kwaliteit van de uitvoering van het acquisitiebeleid te beoordelen en inzichtelijk te maken in welke mate dit beleid bijdraagt aan het bereiken van de gestelde doelen.

De rekenkamer concludeerde dat het acquisitiebeleid in de afgelopen jaren geen impuls heeft gegeven aan de vestiging van internationale bedrijven in de stad. Het aantal nieuwe internationale bedrijven dat zich jaarlijks in Rotterdam vestigt, is sinds 2013 niet toegenomen. Dit aantal schommelt sinds 2013 tussen de zestig en zeventig bedrijven, wat aangeeft dat de inspanningen die de gemeente de afgelopen jaren heeft gedaan niet hebben geleid tot een grotere aantrekkingskracht. Tegelijkertijd zijn deze internationale bedrijven wel belangrijk voor de stad: bedrijfsvestigingen met een buitenlandse herkomst (ruim 3% van alle bedrijfsvestigingen in de stad) zorgen samen voor 17% van de werkgelegenheid.

Ook concludeerde de rekenkamer dat het acquisitiebeleid gefragmenteerd is, wat leidt tot onduidelijkheid voor de betrokken acquisitieorganisaties zoals Rotterdam Partners.

Verder geeft de rekenkamer aan dat achterblijvende acquisitierisultaten ook een gevolg zijn van een onduidelijke rolverdeling tussen de gemeente en Rotterdam Partners en van de beperkte middelen die de gemeente aan Rotterdam Partners ter beschikking stelt.

De rekenkamer heeft aanbevolen de acquisitie actiever en gericht te maken. Hiervoor zijn onder meer een integrale strategie nodig met een duidelijke keuze voor gewenste typen bedrijven en passende prestatieafspraken met Rotterdam Partners. Verder vond de rekenkamer het belangrijk dat er een striktere verdeling van taken tussen de gemeente en Rotterdam Partners wordt gehanteerd.

Het rapport is op 11 december 2019 besproken in de commissie Energietransitie, Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit. In de raadsvergadering van 30 januari 2020 heeft de raad ingestemd met het voorstel om alle aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen. De meeste aanbevelingen zijn direct meegenomen in de opzet van een

nieuw integraal acquisitiebeleid, het nieuwe Meerjarenplan Rotterdam Partners en het Actieprogramma Up! Rotterdam.

1-2-4 druk op inhuur

Op 18 september 2019 is het rapport 'Druk op inhuur' gepubliceerd. Het onderzoek had tot doel te beoordelen in hoeverre de gemeente de inhuur van externen adequaat heeft vormgegeven, de gemeente grip heeft op de begroting en realisatie van de kosten van externe inhuur en de verantwoording aan gemeenteraad toereikend is.

In het rapport concludeert de rekenkamer onder meer dat het college een ambivalente houding heeft ten aanzien van inhuur. Het inhuurbeleid is namelijk gericht op het voorkomen van externe inhuur, terwijl het HR-beleid streeft naar een flexibele organisatie. Een helder kader dat duidelijkheid verschaft over de gewenste mate en vorm van inzet van flexibel personeel ontbreekt. De rekenkamer deed daarom de aanbeveling een beleidskader voor inhuur op te stellen. Verder blijkt uit het rapport dat

de gemeente sinds 2014 aanzienlijk meer uitgeeft aan inhuur dan is begroot. Dit verschil komt vooral doordat de opgestelde begrotingen voor inhuur op voorhand al onrealistisch waren en een prikkel voor een goede raming ontbreekt. Er zijn volgens de rekenkamer dan ook aanpassingen nodig in de totstandkoming van de begroting van de inhuurkosten. Bovendien stelt zij dat de verantwoording aan de raad te summier is en de omvang van inhuur jarenlang onvolledig is gepresenteerd. Ondanks de overschrijdingen van de begroting besteedt Rotterdam gemiddeld al jaren een kleiner deel van de arbeidskosten aan externe inhuur dan andere gemeenten. Ook blijft de gemeente onder de afgesproken norm voor inhuur (maximaal 15% van de arbeidskosten). Toch heeft de norm van 15% volgens de rekenkamer niet gewerkt. Dit komt omdat er niet apart wordt gestuurd op inhuurkosten.

De door de raad gewenste verdere verlaging van de norm naar 10% vindt de rekenkamer niet gewenst. De organisatie moet volgens de rekenkamer om inhoudelijke redenen flexibel kunnen blijven inspelen op veranderende marktomstandigheden en stelt in het rapport dan ook als alternatief een jaarlijks te bepalen norm voor. Het college onderschrijft alle conclusies en neemt alle aanbevelingen.

Het rapport is op 6 februari 2020 behandeld in de commissie MPOF. Voorafgaande aan de behandeling van rapport heeft de rekenkamer de raad op 7 januari 2020 een aanvulling op de rapportage toegezonden. Aanleiding hiervoor was dat in de media en in de raadsvergadering van 28 november 2019 de nodige aandacht is besteed aan externe inhuur bij het cluster Werk en Inkomen. In de brief zijn enkele relevante cijfers specifiek voor het cluster Werk en Inkomen gepresenteerd. Bij de commissievergadering is besloten alle aanbevelingen over te nemen in het raadsvoorstel. Tijdens de raadsvergadering van 20 februari 2020 is het rapport als hamerstuk afgedaan.

1-2-5 warmte zonder leiding

Op 30 september 2019 is het rapport 'Warmte zonder leiding' gepubliceerd. Eerder werd, op 5 februari 2019, de uitkomst van een beoordeling van de vervolgstap in het herstelplan voor het Warmtebedrijf gepubliceerd in een brief aan de gemeenteraad.

Met het onderzoek beoogde de rekenkamer na te gaan of de gemeente op adequate wijze invulling geeft aan de governance van het Warmtebedrijf, in het bijzonder of de risico's omtrent de financiële en maatschappelijke doelstellingen voldoende worden beheerst en of de raad voldoende wordt geïnformeerd over deze risico's.

In het rapport concludeerde de rekenkamer dat gaandeweg het maatschappelijke belang van het Warmtebedrijf op de achtergrond is geraakt en het financiële belang centraal is komen te staan. De rekenkamer concludeerde verder dat het college grote financiële risico's met het Warmtebedrijf heeft genomen. Zo is aangestuurd op een contract met Nuon voor levering van warmte in Leiden, terwijl de financiering van de warmteleiding naar Leiden nog niet geregeld was. En het Warmtebedrijf kent nog meer grote financiële risico's, zoals vertraging van de aanleg van de warmteleiding en onvoldoende warmteafzet. Het college heeft deze risico's niet goed in beeld gebracht en onvoldoende maatregelen genomen om ze te verminderen. Ook is de gemeenteraad niet juist, tijdig en volledig geïnformeerd over de risico's.

Op basis van haar onderzoek doet de rekenkamer onder meer de aanbeveling dat het Warmtebedrijf zich op lange termijn weer richt op de uitbreiding van het warmtenet in Rotterdam. Maar eerst moeten de financiële risico's die zijn gemoeid met het Warmtebedrijf worden verkleind, onder andere door afspraken te maken met Nuon over afstel of uitstel van de levering van warmte in Leiden.

Het rapport is gepresenteerd in de commissie MPOF van 31 oktober 2019 en de raadsvergadering van 12 november 2019. De raad heeft daarbij alle aanbevelingen overgenomen. In een brief van 25 februari 2020 heeft de rekenkamer de aandacht van de raad gevraagd voor de doorwerking van de aanbevelingen in het beleidskader verbonden partijen. Bij de behandeling van het rapport in de gemeenteraad werd de motie 'enquête Warmtebedrijf' aangenomen, waarmee de raad besluit een raadsonderzoek te houden naar het gevoerde bestuur bij het dossier Warmtebedrijf vanaf het initiatief tot oprichting.

1-2-6 college targets: nulmeting en controleerbaarheid

Op 4 november 2019 heeft de rekenkamer, in de vorm van een onderzoeksbrief, de raad geïnformeerd over de juistheid van de nulmetingen van de college targets. Daarnaast heeft de rekenkamer voor de targets, die gebruik maken van nieuwe meet- en registratiesystemen, de controleerbaarheid beoordeeld.

Voor tien van de in totaal vijftien (sub) college targets is de rekenkamer nagegaan in hoeverre de door het college aangeleverde nulmetingen juist zijn. Dit bleek het geval te zijn. Voor drie college targets (9,10,12) heeft de rekenkamer de in gebruik genomen meet- en registratiesystemen nader bekeken. College target 9 betreft jeugdhulp waarbij gemeente zich baseert op gegevens van de zorgaanbieders. Zorgaanbieders zijn verplicht om uniforme jaarrapportages aan te leveren, waaruit de voor deze target benodigde gegevens kunnen worden gehaald. Deze rapportages worden gecontroleerd door een externe accountant. Daarom beschouwt de rekenkamer deze rapportages als betrouwbaar en acht de rekenkamer deze target controleerbaar. College target 10 gaat over waterbestendigheid van woningen. Voor deze target maakt de gemeente gebruik van het BlueLabel. Ten aanzien van deze college target kan de rekenkamer de controleerbaarheid nog niet vaststellen. Ten aanzien van college target 12 (woningbouw) heeft de rekenkamer vastgesteld dat het betreffende meet- en registratiesysteem betrouwbare resultaten oplevert en hiermee controleerbaar is.

Na deze beoordeling zijn nog vier van de in totaal vijftien (sub) collegetargets nog niet als rekenkamerproof bestempeld, dit zijn collegetargets 4a (statushouders – inburgering), 5 (schulden), 10 (waterbestendigheid) en 11 (groen). De rekenkamer zal de ontwikkelingen omtrent de meet- en registratiesysteem en de behaalde (tussentijdse) resultaten binnen deze collegeperiode blijven volgen en hierover rapporteren aan de gemeenteraad.

1-3 gepubliceerd onderzoek begin 2020

1-3-1 een opdracht voor de stad

De gemeente verstrekt via aanbestedingen voor ongeveer € 800 mln. per jaar aan opdrachten aan bedrijven. Met ‘social return’ verplicht de gemeente opdrachtnemers om stageplekken of werkplekken te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De rekenkamer heeft onderzocht hoe de gemeente social return toepast in inkoopcontracten en wat hiervan de resultaten zijn. Het onderzoeksrapport ‘Een opdracht voor de stad’ is gepubliceerd op 12 februari 2020.

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Rotterdam kansen laat liggen om werkzoekenden uit Rotterdam (-Zuid) aan werk of een stage te helpen. De social returnverplichting van opdrachtnemers levert namelijk maar in de helft van de gevallen werk op voor inwoners van de gemeente Rotterdam. De andere helft van de vacatures wordt ingevuld door werkzoekenden die niet in Rotterdam wonen. Slechts één op de tien vacatures wordt vervuld door een kandidaat uit Rotterdam-Zuid, terwijl daar juist veel werkzoekenden wonen. Verder stelt de rekenkamer vast dat het de gemeente bij lange na niet lukt om haar ambitie waar te maken om in nagenoeg al haar aanbestedingen social return te eisen. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat de gemeente in minder dan de helft van de inkoopcontracten een social returneis opneemt. Hoewel de gemeente haar eigen ambities niet waarmaakt, creëert zij via social return toch een aanzienlijke hoeveelheid arbeids- en stageplekken, te weten ruim 2.500 plekken in 2018. Dit zijn er aanzienlijk meer dan de gemeenten Amsterdam, Utrecht en Den Haag.

Om te bevorderen dat meer social returnkandidaten uit Rotterdam worden geplaatst, beveelt de rekenkamer onder meer aan dat de gemeente zich meer inzet om bijstandsccliënten klaar te stomen voor de banen die voortkomen uit social return. Het college van B en W heeft in zijn reactie op het rapport aangegeven niet alle conclusies van de rekenkamer te delen, maar wel alle aanbevelingen over te nemen. Op 4 maart 2020 is het rapport besproken in de raadscommissie Werk, Inkomen, Integratie, Schuldenaanpak en Armoedebestrijding.

1-4 lopend onderzoek 2019

1-4-1 publieksbereik cultuurinstellingen

Via eenmalige en meerjarige subsidies aan verschillende cultuurinstellingen wil de gemeente bijdragen aan een divers en toegankelijk cultuuraanbod voor alle

Rotterdamers. Het belangrijkste subsidie-instrument is het cultuurplan waarmee 86 cultuurinstellingen voor vier jaar subsidie ontvangen. Het huidige cultuurplan loopt tot en met 2020. Een van de doelstellingen in het huidige cultuurplan is dat de instellingen in de sector inzetten op vergroting en verbreding van het publieksbereik. De sector dient als collectief te werken aan een cultuuraanbod dat voor een 'zo breed mogelijk cultureel publiek' aantrekkelijk is.

De rekenkamer is in de zomer van 2019 een onderzoek gestart naar de mate waarin de gemeente er in slaagt het publieksbereik te verbreden en vergroten via het beleid uit het cultuurplan. Hiervoor heeft de rekenkamer interviews gehouden met cultuurinstellingen, analyses op jaarverslagen gedaan en cijfers over publieksbereik geanalyseerd. Het rapport verschijnt naar verwachting in april 2020.

1-4-2 Feyenoord City

In het najaar van 2019 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar Feyenoord City. In het onderzoek wordt gekeken naar het publiek belang van de beoogde deelname in het eigen vermogen van het nieuwe stadion, de erfpachtconstructie op de door de gemeente aan te kopen gronden onder het nieuwe stadion. Daarnaast kijkt de rekenkamer naar de risicobeheersing en de informatievoorziening aan de raad. Onderdeel van het onderzoek is een beoordeling van het definitieve investeringsmemorandum. Bij de start van het onderzoek was de verwachting dat deze in februari 2020 zou verschijnen. Eind december is vertraging van het moment beoogde oplevering van het nieuwe stadion gemeld door Stadion Feyenoord en de Stichting gebiedsontwikkeling aan de Maas. Ook het investeringsmemorandum is vertraagd en zal nu in oktober 2020 verschijnen. Dit betekent dat een deel van de onderzoeksvragen niet volgens de oorspronkelijk planning beantwoord kan worden. De onderzoeksrapportage wordt daarom in tweeën gesplitst. Er wordt een afzonderlijke rapportage opgesteld over het publiek belang en de inrichting van de governance die in het voorjaar 2020 zal verschijnen. De oplevering van de integrale eindrapportage van de rekenkamer is eind 2020 voorzien.

1-4-3 burgerinitiatieven

Burgers hebben op allerlei manieren inspraak in het gemeentelijke beleid en de uitvoering. Zij kunnen echter ook zelf initiatieven nemen. Het gaat om initiatieven om het beheer van openbaar groen over te nemen of plannen of ideeën van burgers voor de ontwikkeling van een bepaalde locatie.

In het najaar van 2019 is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar burgerinitiatieven. Met dit onderzoek wil de rekenkamer inzicht geven in welke mate en op welke wijze burgers in Rotterdam initiatieven ontplooien ter versterking van de Rotterdamse samenleving en welke rol de gemeente daarbij speelt. Daarbij beoogt de rekenkamer te beoordelen of de gemeente burgerinitiatieven voldoende in staat stelt om zich te ontplooien en of de gemeente voldoende bijdraagt aan het realiseren van publieke waarde door burgerinitiatieven. Momenteel bevindt het onderzoek zich in de fase van dataverzameling.

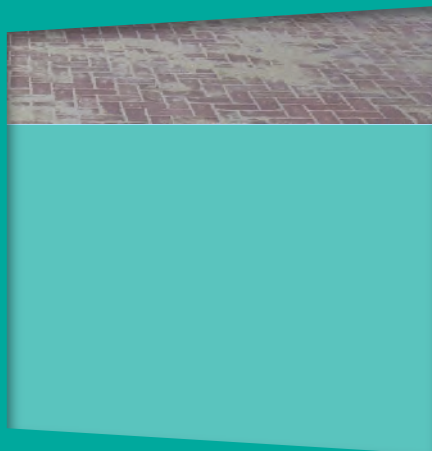
De gemeentelijke Ombudsman is eveneens een onderzoek gestart naar burgerinitiatieven. De rekenkamer en de ombudsman beschouwen daarbij ook elkaars bevindingen. Naar verwachting worden beide rapportages voor de zomer van 2020 gepubliceerd.

1-4-4 onderwijshuisvesting

Op 18 juni 2019 publiceerde de rekenkamer de onderzoeksopzet onderwijshuisvesting. Dit onderzoek richt zich op de vraag in hoeverre de gemeente haar wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting adequaat vervult wat betreft de nieuwbouw en grondige renovatie van scholen. De gemeente heeft haar plannen voor onderwijshuisvesting eind 2014 gepubliceerd in het 'Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2019' (IHP). Daarin staat een 'top 50' van prioriteitspanden die in aanmerking komen voor een nieuw schoolgebouw of een grondige renovatie. Er is voor de nieuwbouw van deze 50 panden een bedrag van omstreeks € 200 mln. in de vorm van een krediet beschikbaar gesteld. De rekenkamer toetst voor zes van deze panden in hoeverre de gemeente op adequate wijze invulling geeft aan de nieuwbouw/grondige renovatie van het pand. De rekenkamer neemt in het onderzoek mee in hoeverre de gemeente heeft geleerd van het op verzoek van de gemeenteraad uitgevoerde onderzoek 'het open venster'. Ook wordt er aandacht besteed aan de interne samenwerking binnen de gemeente en de samenwerking met de schoolbesturen. Momenteel bevindt het onderzoek zich in de rapportagefase. De verwachting is dat het rapport voor de zomer 2020 gepubliceerd wordt.

Barendrecht

2 onderzoeken rekenkamer Barendrecht

2-1 inleiding

De Rekenkamer Barendrecht heeft in 2019 één onderzoek gepubliceerd. Daarnaast is in 2019 een onderzoek gestart dat in 2020 gepubliceerd gaat worden. In de volgende paragrafen zijn beide onderzoeken toegelicht.

2-2 gepubliceerd onderzoek 2019

2-2-1 in gebreke gebleven

Met de invoering van de Participatiewet in 2015 heeft de gemeente nieuwe taken gekregen om inwoners met een arbeidsbeperking aan werk te helpen in een garantiebanaan of in 'beschut werk'. De Rekenkamer Barendrecht heeft onderzocht of de gemeente hierin voldoende slaagt. Het onderzoeksrapport 'In gebreke gebleven' is gepubliceerd op 22 oktober 2019.

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Barendrecht te weinig inwoners met een arbeidsbeperking aan een garantiebanaan of beschut werk helpt. Dit komt onder meer doordat zij onvoldoende doet om arbeidsgehandicapten te bereiken en voor hen geschikte werkplekken creëert. Een groot deel van de inwoners met een indicatie voor een garantiebanaan of beschut werk is er nog niet klaar voor om aan het werk te gaan. Door middel van werkervaringsplaatsen of dagbesteding zou een deel van hen hiervoor klaargestoomd kunnen worden. De rekenkamer concludeert echter dat de werkervaringsplaatsen die de gemeente aanbiedt vaak niet geschikt zijn voor deze groep. Verder komt uit het onderzoek naar voren dat de gemeente geen prioriteit geeft aan minder productieve arbeidsgehandicapten, terwijl juist deze groep ondersteuning nodig heeft om aan het werk te komen. Bovendien blijkt uit schattingen van de rekenkamer dat mogelijk negentig niet-uitkeringsgerechtigde arbeidsgehandicapte inwoners volledig buiten beeld zijn van het gemeentelijke beleid, waarvan waarschijnlijk het gros bestaat uit jongeren tot 27 jaar.

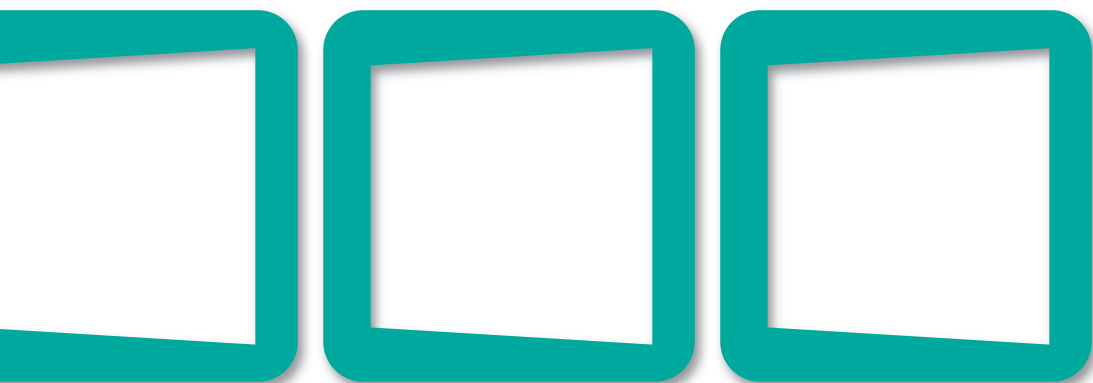
De rekenkamer beveelt de gemeente aan om meer te doen om deze groep op te sporen. De rekenkamer beveelt verder aan om dagbesteding aan te bieden als mogelijk voortraject en om de mogelijkheid te verkennen om een eigen leerwerkbedrijf op te richten, of de samenwerking met bestaande leerwerkbedrijven te verbeteren. Daarnaast beveelt de rekenkamer aan om de mogelijkheid te onderzoeken om meer beschutte werkplekken te realiseren, bijvoorbeeld via afspraken met sociale werkbedrijven in de regio.

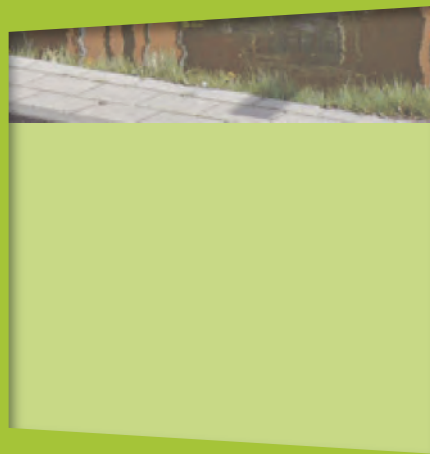
Het college van B en W heeft in zijn reactie op het rapport aangegeven het niet met alle conclusies van de rekenkamer eens te zijn en dat het lastig is om mensen met een arbeidsbeperking aan werk te helpen. Op 4 februari 2020 is het rapport besproken in de raadscommissie Samenleving. Het rapport is vervolgens op 18 februari 2020 behandeld in de gemeenteraad. De raad heeft alle aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen, met uitzondering van een onderdeel van een van de aanbevelingen over aansluiting bij het werkzoekendensysteem Sonar. Verder heeft de raad het college verzocht om binnen twee maanden een plan van aanpak op te stellen ter uitvoering van de aanbevelingen.

2-3 lopend onderzoek 2019

2-3-1 Nieuw Reijerwaard

De Rekenkamer Barendrecht is in 2019 een onderzoek gestart naar bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard. De onderzoeksopzet is op 19 december 2019 verstuurd naar de gemeenteraad. Het onderzoek bevindt zich momenteel in de afrondende fase. Met het onderzoek beoogt de rekenkamer na te gaan of Barendrecht ten opzichte van Ridderkerk en Rotterdam evenredig deelt in de kosten en opbrengsten van Nieuw Reijerwaard en hoe de huidige verdeling tot stand is gekomen. De aanbidding van het rapport aan de gemeenteraad staat voor het voorjaar van 2020 gepland.

3 onderzoeken Rekenkamer Lansingerland

3-1 inleiding

De Rekenkamer Lansingerland heeft in 2019 één onderzoek gepubliceerd. Daarnaast zijn er twee onderzoeken in uitvoering die in 2020 verschijnen. In de volgende paragrafen worden de onderzoeken toegelicht.

3-2 gepubliceerd onderzoek 2019

3-2-1 met de beste bedoelingen

De Rekenkamer Lansingerland publiceerde op 25 juni 2019 het rapport 'Met de beste bedoelingen'. In dit rapport beoordeelt de rekenkamer de wijze waarop de gemeente Lansingerlanders ruimte geeft voor burgerparticipatie. Zij doet dit aan de hand van de vraag: Op welke wijze zet de gemeente Lansingerland burgerparticipatie in en in hoeverre krijgt dit doorwerking in beleid en uitvoering? De rekenkamer onderzocht hiervoor de opzet en inzet van de beleidsprogramma's die de gemeente op dit gebied heeft, variërend van beleid voor inwonerconsultatie tot interactieve beleidsvorming en de ondersteuning van bewonersinitiatief. Ook deed de rekenkamer meer uitgebreid onderzoek naar vijf praktijkcasussen.

Op basis van haar bevindingen stelt de rekenkamer dat de gemeente reeds sinds 2010 veel ambitie toont op het gebied van burgerparticipatie. Toch vinden de inwoners van Lansingerland niet dat de gemeente goed naar hen luistert, in elk geval niet beter dan inwoners van andere gemeenten. Hierbij zal een rol spelen dat de gemeente de resultaten van burgerparticipatie voor beleid niet altijd goed aan de inwoners terugkoppelt. Ook is er binnen de ambtelijke organisatie weinig coördinatie wat betreft de aanpak, de doelen en het lerend vermogen rond burgerparticipatie.

Samenvattend vindt de rekenkamer dat de gemeente Lansingerland nu onrealistisch ambitieus is op het gebied van burgerparticipatie en bovendien niet altijd weet waarom ze burgerparticipatie nu eigenlijk zo belangrijk vindt. De rekenkamer raadt de gemeente Lansingerland aan om scherper voor ogen te krijgen wat ze met burgerparticipatie wil bereiken. Als de gemeente die doelen duidelijker heeft benoemd, zullen deze ook sturing geven aan een goede, zorgvuldige uitvoering van de trajecten. Uit de reactie van het college blijkt dat het conclusies onderschrijft en de aanbevelingen grotendeels overneemt.

In de raadsvergadering van 31 oktober 2019 besloot de raad het college op te dragen vier aanbevelingen volledig, en twee aanbevelingen in gewijzigde vorm uit te voeren. Daarnaast nam zij unaniem een motie aan die college en raad oproept om gezamenlijk

te komen tot een visie op burgerparticipatie en deze uit te werken tot een nieuwe nota burgerparticipatie, onder verwijzing naar een van de aanbevelingen van de rekenkamer.

3-3 lopende onderzoeken 2019

3-3-1 zo lang mogelijk zelfstandig wonen

In juli 2019 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar zo lang mogelijk zelfstandig wonen door ouderen in de gemeente Lansingerland. Doel van het onderzoek is in beeld te brengen in hoeverre de gemeente Lansingerland een toereikend aanbod aan voorzieningen biedt om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. De rekenkamer onderzoekt hierbij enerzijds welke behoeften ouderen in Lansingerland hebben en in hoeverre de gemeente hier zicht op heeft. Anderzijds brengt de rekenkamer in beeld of de gemeente voldoende stuurt op een toereikend aanbod en in hoeverre vraag en aanbod op elkaar aansluiten. De rekenkamer heeft hiervoor onder andere gesprekken gevoerd met lokale maatschappelijke organisaties en belangenbehartigers voor ouderen in Lansingerland. Het onderzoek wordt naar verwachting begin mei 2020 gepubliceerd.

3-3-2 schuldhulpverlening

Gemeenten zijn op grond van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening verplicht hun inwoners met problematische schulden te helpen. Die hulp houdt onder andere in dat de gemeente gaat kijken of er met de schuldeisers een zogeheten minnelijke regeling te treffen is. Ook geven gemeenten vaak welzijnspartijen de opdracht om schuldenaren financieel weerbaarder te maken. De raad wil graag meer weten over hoe de schuldhulpverlening in de gemeente is vormgegeven en functioneert. De Rekenkamer Lansingerland doet daarom onderzoek naar de schuldhulpverlening in de gemeente. De opzet is 9 januari 2020 gepubliceerd.

Wat betreft het functioneren van de schuldhulp valt alvast op dat het aantal Lansingerlandse huishoudens dat hiervan gebruikmaakt de laatste jaren behoorlijk is gedaald. De relatieve afname is sterker dan de daling die landelijk wordt waargenomen. De rekenkamer onderzoekt de oorzaak van die daling, maar beoordeelt ook in brede zin de effectiviteit van het gehele schulddienstverleningsbeleid. Hiervoor analyseert zij gegevens over de instroom, tussentijdse uitstroom (meestal betreft dit uitval) en definitieve uitstroom uit de minnelijke regelingen. Ook kijkt zij naar de hulp bij schulden die door Lansingerlandse welzijnspartijen en vrijwilligersorganisaties wordt geboden.

De planning is om het onderzoeksrapport rond de zomer van 2020 aan de gemeenteraad van Lansingerland aan te bieden.

Capelle aan den IJssel

4 onderzoeken Rekenkamer Capelle a/d IJssel

4-1 inleiding

De Rekenkamer Capelle aan den IJssel heeft in 2019 één onderzoek gepubliceerd. Er zijn twee onderzoeken in uitvoering die in 2020 verschijnen. De onderzoeken zijn in volgende paragrafen nader toegelicht.

4-2 gepubliceerd onderzoek 2019

4-2-1 niet zonder schuld

Op 11 juli 2019 publiceerde de Rekenkamer Capelle aan den IJssel het rapport 'Niet zonder schuld'. Hierin beoordeelt de rekenkamer de effectiviteit van het schuldhulpverleningsbeleid van de gemeente. De rekenkamer sprak hiervoor met uitvoerders en beleidsmakers. Ook de doelgroep kwam aan het woord: cliënten van de Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten en cliënten van Stichting Welzijn Capelle werden geïnterviewd. Bovendien is middels een mystery guest studie de toegankelijkheid van de dienstverlening van beide organisaties onderzocht.

De rekenkamer heeft geconcludeerd dat het onwaarschijnlijk is dat de gemeente met de huidige schulddienstverlening de schuldenproblematiek substantieel weet terug te brengen. Aan de voorkant wordt dat veroorzaakt door een te lage inzet op het bereiken van de doelgroep, resulterend in een laag én afnemend aantal aanmeldingen voor schulddienstverlening. Ook het aantal succesvol afgeronde schuldregelingen neemt af: slechts 85 cliënten beëindigen in 2018 een schuldregeling met een 'schone lei'. Tijdens het traject vallen dus veel cliënten uit. Uit het onderzoek blijkt verder dat de inzet op preventie achterblijft op de beleidsambities.

De gemeente heeft de uitvoering van de gemeentelijke schuldhulpverlening belegd bij twee organisaties: GR IJsselgemeenten en Stichting Welzijn Capelle. Zij heeft echter niet gezorgd voor voldoende afspraken met deze organisaties over het registreren van trajecten. Ook op de prestaties van de schulddienstverlening door GR IJsselgemeenten en Stichting Welzijn Capelle wordt door de gemeente niet gestuurd. Hierdoor mist de gemeente inzicht in het effect van de instrumenten die zij inzet om schuldenproblematiek aan te pakken.

De rekenkamer heeft de gemeente onder meer aanbevolen te zorgen voor een beter bereik van de doelgroep, actievere inzet op preventie en meer integraliteit in de dienstverlening. De rekenkamer adviseerde daarnaast de sturing op de uitvoerende organisaties te verbeteren. In zijn reactie onderschrijft het college alle conclusies en de aanbevelingen grotendeels.

Het rapport is besproken in de commissie Samenleving en Economie op 17 september 2019. Tijdens de raadsvergadering van 30 september 2019 heeft de raad besloten alle aanbevelingen zo goed als volledig over te nemen. Een deel van de aanbeveling over grootschalige inzet op financiële educatie wordt niet overgenomen, omdat het college eerst de effecten van budgetcursussen wil afwachten alvorens het instrument grootschalig in te zetten.

4-3 lopende onderzoeken 2019

4-3-1 integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

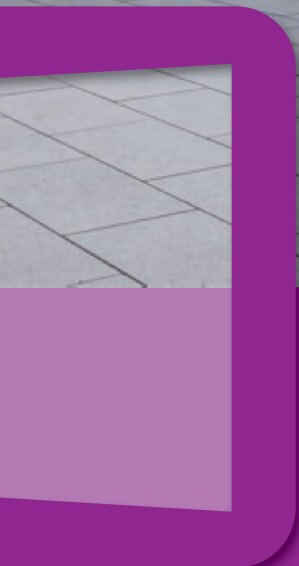
In mei 2019 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar het integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) in de gemeente Capelle aan den IJssel. Met het onderzoek beoogt de rekenkamer in beeld te brengen in hoeverre de openbare ruimte voldoet aan de gestelde kwaliteitsambities en of de beschikbaar gestelde middelen hiervoor toereikend zijn. De rekenkamer richt zich hierbij op drie disciplines: groen, verharding en openbare verlichting. De rekenkamer beoordeelt zowel de technische kwaliteit als de ervaren kwaliteit door burgers. Ook onderzoekt de rekenkamer of de informatievoorziening hierover adequaat is. Het onderzoek wordt naar verwachting in juni gepubliceerd.

4-3-2 aanbestedingen Capelle aan den IJssel

Op 21 januari 2020 publiceerde Rekenkamer Capelle aan den IJssel de onderzoeksopzet aanbestedingen Capelle aan den IJssel. In dit onderzoek wordt in kaart gebracht in hoeverre de inkoop van de gemeente de gewenste kwaliteit heeft en of de inkoop bijdraagt aan het realiseren van beleidsdoelstellingen. Dit onderzoek bevindt zich in de uitvoerende fase. Publicatie is voorzien vlak na de zomer van 2020.

Krimpen aan den IJssel

5 onderzoeken Rekenkamer Krimpen a/d IJssel

5-1 inleiding

In 2018 is de Rekenkamer Krimpen aan den IJssel formeel van start gegaan. Het eerste onderzoek is in 2019 verschenen. Begin 2020 heeft de rekenkamer het tweede onderzoek gepubliceerd. Beide onderzoeken zijn in de volgende paragrafen toegelicht.

5-2 gepubliceerd onderzoek 2019

5-2-1 bijstand op afstand

Op 19 juni 2019 is het rapport 'Bijstand op afstand' gepubliceerd. Het onderzoek beoogde inzicht te geven in de mate waarin de maatregelen (die de instroom in de bijstand moeten beperken of de uitstroom uit de bijstand moeten bevorderen) hebben bijgedragen aan de beheersing van de bijstandsvolume en de daaraan verbonden uitkeringslasten. Verder is beoordeeld of het college de raad hierover voldoende heeft geïnformeerd.

Gemeenten hebben sinds 2015 de taak om zo veel mogelijk mensen aan het werk te helpen (uitvoering Participatiewet). Krimpen aan den IJssel heeft deze taak uitbesteed aan de zogeheten GR IJsselgemeenten, een samenwerkingsverband met de gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas.

De rekenkamer concludeerde onder meer dat het aantal mensen met een bijstandsuitkering sterker is gegroeid dan landelijk, maar dat dit aantal aan het dalen is. Het aandeel jongeren in de bijstand blijft echter stijgen. Ook de hulp aan werkzoekenden, met name mensen met een langer afstand tot de arbeidsmarkt, schiet op sommige punten tekort. Doordat de GR IJsselgemeenten een generiek beleidskader hanteert voor de deelnemende gemeenten en hierdoor voor alle drie de gemeenten dezelfde maatregelen neemt, is er geen bijzondere aandacht voor specifieke Krimpense factoren. Krimpen heeft namelijk relatief gezien een groot aandeel statushouders, die meestal afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering.

De rekenkamer oordeelde in haar rapport dat de raad in beperkte mate gemeente specifieke resultaten ontvangt. Daarom beveelt de rekenkamer het college onder meer aan om een specifieke aanpak te ontwikkelen voor Krimpense factoren zoals jongeren, ouderen en andere groepen die extra aandacht verdienen. In zijn reactie onderschrijft het college de conclusies ten dele of doet geen expliciete uitspraak hierover. Het college geeft aan in ieder geval één aanbeveling niet over te nemen en bij de overige aanbevelingen is het onduidelijk of het college de aanbevelingen geheel of ten dele overneemt.

De rekenkamer heeft op 5 september 2019 een presentatie en toelichting op het onderzoek gegeven tijdens de vergadering van de informatiecommissie. Daarbij heeft de rekenkamer vele vragen van de raadsleden beantwoord. Daarna zou het rapport worden behandeld in de besluitvormende commissievergadering van 3 oktober 2019. Uiteindelijk is besloten om de aanbevelingen van de rekenkamer nogmaals te behandelen in de besluitvormende commissievergadering van 28 november 2019. Bij deze laatste vergadering zijn alle aanbevelingen overgenomen in het raadsvoorstel. Tijdens de raadsvergadering van 12 december 2019 is het rapport als hamerstuk afgedaan.

5-3 gepubliceerd onderzoek begin 2020

5-3-1 grote kruising

Op 4 februari 2020 publiceerde de Rekenkamer Krimpen aan den IJssel het rapport 'Ongefundeerd aan de slag'. De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar het project- en risicomanagement bij het infrastructurele project de Grote Kruising, een complex en kostbaar project. Ook is onderzocht of de raad voldoende zijn kaderstellende rol kon vervullen bij de besluitvorming rond dit project.

De belangrijkste conclusie is dat de gemeente is begonnen met de uitvoering van het project terwijl het plan inhoudelijk nog niet helemaal uitgewerkt was en de financiering nog niet rond was. Hierdoor is er een risico dat onnodige werkzaamheden worden uitgevoerd of dat de kosten voor de gemeente hoger uitvallen. Ook voldoet het project- en risicomanagement niet aan de eisen die horen bij een dergelijk project. De gemeente heeft daardoor niet genoeg grip op de uitvoering van het project en op bijvoorbeeld het voorkomen van uitloop of meerkosten.

Het college onderschrijft de conclusies grotendeels en neemt de meeste aanbevelingen over. Het is echter van mening dat niet alle in het onderzoek gehanteerde vereisten passend zijn bij de aard en omvang van de gemeentelijke organisatie van Krimpen aan den IJssel. De rekenkamer wijst in haar nawoord nogmaals op het belang van een goede beheersing van een complexe en duur project als de Grote Kruising. In maart 2020 zal het rapport worden behandeld in de gemeenteraad.

**Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht,
Lansingerland, Capelle aan den IJssel en
Krimpen aan den IJssel**

6 organisatie en interne projecten

6-1 personeel en organisatie

bureau

Het bureau van de rekenkamer bestond per 31 december 2019 formeel uit de directeur en zestien medewerkers. Daarnaast is voor enkele onderzoeken gebruikgemaakt van detacheringen van externe expertise en capaciteit.

gesprekscyclus

Begin 2019 is de gesprekscyclus bureaubreed geëvalueerd. Naar aanleiding daarvan is in 2019 geëxperimenteerd met een systeem waarin er met elke medewerker minimaal één formeel evaluatiegesprek plaatsvindt, waarin zowel terug als vooruit wordt geblijkt. Aanvullend vinden periodiek terugkerend informele gesprekken tussen de medewerkers en leidinggevenden plaats. De nieuwe gesprekscyclus – welke mede is geïnspireerd door de nieuwe gesprekscyclus binnen het concern van de gemeente Rotterdam – is in 2019 opgesteld. Op het moment van schrijven ligt het ter advisering bij de personeelsvertegenwoordiging (PVT).

werving en selectie

Vanwege vertrek van medewerkers zijn in 2019 een junior en twee medior onderzoekers aangetrokken. Daarnaast is het team ondersteuning versterkt met een administratief medewerker.

stages

De rekenkamer probeert doorlopend stagiair(e)s te interesseren voor het onderzoek bij de rekenkamer. In 2019 was een stagiair, afkomstig van de opleiding Bestuurskunde van de EUR, bij de rekenkamer werkzaam. Daarnaast is het team ondersteuning in 2019 versterkt geweest met een stagiaire van het Zadkine.

opleidingen

Het nieuwe beleidskader ontwikkeling, opleiding en mobiliteit is in 2019 opgesteld. Dit kader ligt op het moment van schrijven voor advisering bij de PVT.

In 2019 heeft een medewerker de postdoctorale opleiding registercontroller aan de EUR succesvol afgerond. Daarnaast hebben medewerkers diverse soorten opleidingen en trainingen gevolgd, zoals een cursus infographics en een cursus schrijven voor het beeldscherm. Nieuwe medewerkers hebben een cursus rekenkameronderzoek aan de Erasmusuniversiteit gevolgd.

ziekteverzuim

Elk jaar streeft de Rekenkamer Rotterdam naar een ziekteverzuim van maximaal 3,8%. In 2019 lag het ziekteverzuim ruimschoots beneden deze norm en is ten opzichte van 2018 zelfs licht gedaald. Het meeste verzuim is kortdurend. Van lang verzuim was in het geheel geen sprake.

tabel 6 1: kengetallen ziekteverzuim

kengetallen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ziekteverzuimpercentage	3,3%	3,0%	2,0%	2,2%	2,1%	2,0%
kort verzuim (1 t/m 7 dagen)	0,6%	0,9%	1,2%	0,8%	2,1%	1,2%
middellang verzuim (8 t/m 42 dagen)	0,7%	0,6%	0,3%	0,2%	0,0%	0,8%
lang verzuim (vanaf 43 dagen)	1,9%	1,5%	0,5%	1,2%	0,0%	0,0%

In de loop van 2019 zijn drie medewerkers – zo goed als tegelijkertijd – met zwangerschaps- en bevallingsverlof gegaan. Voor een goede vergelijking is dit verzuim niet in de bovenstaande cijfers verwerkt.

arbeidskosten

In 2019 waren de loonkosten ongeveer € 57.000 hoger dan in 2018, wat verklaard kan worden door opwaartse druk in het loongebouw (jaarlijks periodiek, enkele nieuwe functies met een hogere waardering) en een cao-loonsverhoging. Niettemin zijn de totale loonkosten achtergebleven bij de begroting. Dit wordt veroorzaakt door vacatureruimte die lange tijd niet vervuld kon worden.

tabel 6 2: formatie, bezetting en loonkosten

	verslag 2015	verslag 2016	verslag 2017	verslag 2018	plan 2019	verslag 2019
formatie per 31/12	11,5	12,9	12,8	13,4	15,2	15,2
medewerkers per 31/12	12	14	15	15	17	17
bezetting in gem. fte	11,3	13	13,4	13,3	15,2	14,4
loonkosten	€ 959.673	€ 1.055.994	€ 1.133.038	€ 1.238.670	€ 1.366.776	€ 1.295.417
gemiddelde loonsom	€ 85.304	€ 81.230	€ 84.580	€ 93.133	€ 89.922	€ 89.959

In de begroting van de rekenkamer wordt standaard een bedrag opgenomen voor inhuur van expertise waarover de rekenkamer zelf niet beschikt of om tijdelijk weggevallen capaciteit op te vullen. Dit was voor 2019 € 100.000. In 2019 is ruim twee keer zo veel aan externe inhuur besteed dan begroot. Deze overschrijding is bekostigd uit de eerdergenoemde vacatureruimte en uit incidentele middelen die van het UWV zijn ontvangen als tegemoetkoming in het zwangerschaps- en bevallingsverlof van drie medewerkers. Om de ambities van de onderzoeksplanning te kunnen realiseren is ervoor gekozen de vacatureruimte en de incidentele UWV-baten in te zetten voor extra externe inhuur. Daarmee kon de vanwege zwangerschappen weggevallen onderzoekscapaciteit worden opgevangen.

tabel 6 3: personeel derden

	verslag 2015	verslag 2016	verslag 2017	verslag 2018	plan 2019	verslag 2019
inhuur	€ 252.915	€ 188.014	€ 208.506	€ 115.321	€ 100.000	€ 201.613

6-2 producten

Onderzoeksrapporten zijn het belangrijkste product van de rekenkamer. Het aantal rapporten dat de rekenkamer publiceert, is afhankelijk van de beschikbare onderzoekscapaciteit, de complexiteit van de onderzoeken en de doorlooptijd. Ook verkiezingen kunnen invloed hebben, omdat de rekenkamer nooit vlak voor verkiezingen rapporten uitbrengt. Het aantal publicaties fluctueert daardoor van jaar tot jaar. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal publicaties in de jaren 2017 tot en met 2019.

tabel 6 4: publicaties 2017-2019

rekenkamer	realisatie 2017	realisatie 2018	planning 2019	realisatie 2019
Barendrecht	1	2	1	1
Lansingerland	3	1	2	1
Capelle aan den IJssel	2	1	2	1
Krimpen aan den IJssel	-	0	1	1
Rotterdam - rapporten	4	3	5	5
Rotterdam - brieven	0	3	2	2

- De Rekenkamer Barendrecht heeft conform planning in 2019 één onderzoek gepubliceerd. Het gaat om onderzoek naar de Participatiewet (arbeidsgehandicapten).
- De Rekenkamer Lansingerland zou in 2019 twee onderzoeken publiceren. Uiteindelijk is alleen het onderzoek naar burgerparticipatie verschenen. Het onderzoek naar langer thuis wonen door ouderen zal in het voorjaar van 2020 worden gepubliceerd.
- De Rekenkamer Capelle aan IJssel heeft één onderzoek gepubliceerd. Hierin is de werking van de schuldhulpverlening onderzocht. De andere beoogde publicatie (naar onderhoud van de openbare ruimte) zal in het voorjaar van 2020 verschijnen.
- De Rekenkamer Krimpen aan den IJssel bracht in 2019 volgens planning het eerste rapport uit. Hierin is de beheersing van het bijstandsvolume onderzocht.
- De Rekenkamer Rotterdam zou volgens planning in 2019 vijf rapporten en twee brieven publiceren. Deze planning is gehaald. Er zijn rapporten over het Schiekadeblok, jeugdwerkloosheid, acquisitiebeleid, externe inhuur en het warmtebedrijf uitgebracht. Ook zijn er brieven verschenen over het warmtebedrijf en de college targets.

6-3 nevenfuncties en declaraties

In artikel 81f van de Gemeentewet is een lijst met functies opgenomen die de directeur rekenkamer niet mag vervullen naast zijn functie als bestuurder van de rekenkamer. Ook in de verordening Rekenkamer Rotterdam is een bepaling opgenomen die de mogelijkheid van nevenfuncties van de directeur rekenkamer beperkt (artikel 6). In lijn hiermee heeft de Rekenkamer Rotterdam een reglement voor nevenfuncties van medewerkers. Zij dienen elke nevenfunctie bij de directeur te melden. Uitgangspunt is dat nevenfuncties buiten het gebied van de voormalige Stadsregio Rotterdam toelaatbaar zijn. Voor nevenfuncties binnen het gebied van de voormalige stadsregio geldt dat de uitoefening ervan niet op gespannen voet mag komen te staan met de werkzaamheden voor de rekenkamer. Tabel 6-5 geeft een overzicht van de nevenfuncties van de directeur rekenkamer en de medewerkers in 2019.

tabel 6 5: nevenfuncties

functie	nevenfunctie	bezoldigd
directeur	voorzitter rekenkamers G4+1	nee
	extern lid auditcomité IND	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	lid commissie BADO	nee
	gastdocent diverse universiteiten	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	lid VU-expertgroep 'Rechtmatigheid in een nieuwe tijd'	nee
	lid bestuur (penningmeester) Groene Beheer (Groene Amsterdammer)	nee
	lid bestuur (penningmeester) Fonds 1877	nee
	lid RvT/voorzitter audit comité Free Press Unlimited	nee
bureauhoofd	lid redactie tijdschrift public governance & control	nee
	docent EUR-cursus rekenkameronderzoek	ja (t.g.v. de rekenkamer)
	plaatsvervangend directeur Rekenkamer Capelle aan den IJssel	nee (functie is qq)
	plaatsvervangend directeur Rekenkamer Krimpen aan den IJssel	nee (functie is qq)
onderzoeker	medewerker wetenschappelijk instituut ChristenUnie	ja
onderzoeker	promovendus bij de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam	nee

In tabel 6-6 is een overzicht opgenomen van de kosten (exclusief dienstreizen) die de directeur rekenkamer in 2019 heeft gedeclareerd.

tabel 6 6: declaraties directeur rekenkamer (in €)

declaraties	bedrag
lunches en diners	71,10
deelname Eurorai (1x)	288,80
totaal	295,79

6-4 thought leadership

Naast de reguliere onderzoeken verrichten directeur en medewerkers ook op incidentele basis activiteiten die in het verlengde liggen van het rekenkamerwerk of daar een spin off van zijn. Het schrijven van artikelen is daar een voorbeeld van (zie bijlage 1), evenals het geven van gastcolleges of externe presentaties. In 2019 zijn de volgende activiteiten verricht.

presentaties

- presentatie Risk Congres lokaal bestuur over sociaal domein, 13 februari 2019.
- talkshow Rotterdam late night over onderzoek Schiekadeblok, 7 maart 2019.
- presentatie inzake sociaal beleid tijdens een werkbezoek van een delegatie van het ministerie van SZW aan de rekenkamer, 14 maart 2019.
- presentatie 'Werk aan de winkel', over de Rotterdamse aanpak jeugdwerkloosheid op het symposium 'Ondersteunen van Kwetsbare Jongeren', Erasmus Urban Youth lab, 21 maart 2019.
- gastcollege 'Beleidsevaluatie door rekenkamers', Vrije Universiteit Amsterdam, 12 april 2019.
- presentatie regionale bijeenkomst rekenkamers over de MRDH, 12 april 2019.
- college 'Bestuurlijke positie rekenkamers', EUR/NVRR-cursus rekenkameronderzoek, 17 april 2019.
- presentatie 'Oneigenlijke politiek-bestuurlijke druk', directie FEZ, ministerie van OCW, 20 mei 2019.
- presentatie bijeenkomst RBB platform audit en accountantsdiensten over politieke druk, 23 mei 2019.
- presentatie mini-symposium NVRR over geheimhouding, 7 juni 2019.
- rondetafelgesprek Tweede Kamer over versterking positie rekenkamer, 9 oktober 2019.
- presentatie 'Publieke waarde in knel, de uitkomsten van een meta-analyse van tien jaar rekenkameronderzoek naar de gemeente Rotterdam', tijdens het Rotterdam Kennisfestival, 28 oktober 2019.
- panellid afsluitingsbijeenkomst BCO-IIFO inzake Programma Rekenkamer Informatiebeveiliging, 31 oktober 2019.
- pitch stagemarkt bestuurskundeopleiding EUR, 8 november 2019.
- presentatie 'Rekenkameronderzoek naar grote projecten', onderzoekersbijeenkomst G4-rekenkamers, 19 november 2019.
- bijeenkomst 'De Maatschappij' over de Rekenkamer Rotterdam, 21 november 2019.
- college 'Resultaatgericht besturen en de rol van evaluaties', leergang Beleidsonderzoek, ScienceWorks, 22 november 2019.
- presentatie 'Wat doet de Rekenkamer Rotterdam', bezoek van leerlingen van Montessori Terbregge, hoogbegaafdenafdeling, 27 november 2019.
- presentatie 'Integriteitsonderzoeken Rekenkamer Rotterdam', Netwerk Goed Bestuur, Vrije Universiteit Amsterdam, 29 november 2019.
- presentatie najaarsbijeenkomst VJK 'Publieke waarde in de knel', 29 november 2019.
- presentatie jaarcongres Zijlstra Instituut 2019 'Publieke waarde in de knel', 12 december 2019.

overig

- consultatie inzake impactonderzoek JINC, 28 augustus 2019.
- deelname aan expertmeeting Schuldhulpverlening en Toezicht, Inspectie SZW, 4 november 2019.
- lid juridische denktank NVRR (vanaf augustus 2019 tot de zomer van 2020)

6-5 klankbordgroep

De klankbordgroep heeft als taak de directeur op verzoek te voorzien van input, reflectie en advies op de werkzaamheden die voortvloeien uit zijn functioneren als lid van de rekenkamer. De klankbordgroep bestaat uit zes leden. In 2019 kwam de klankbordgroep twee keer bijeen.

6-6 privacy

Er zijn in 2019 geen datalekken geweest.

6-7 interne projecten

publieke waarde in de knel, rode draden uit 10 jaar rekenkameronderzoek

De rekenkamer heeft geanalyseerd welke inhoudelijke overeenkomsten ('rode draden') er te vinden zijn in de conclusies van 42 rekenkamerrapporten die de rekenkamer sinds 2009 tot en met begin 2019 heeft gepubliceerd over de gemeente Rotterdam. In notitie 'Publieke waarde in de knel' die de rekenkamer op 24 september 2019 heeft gepubliceerd, beschrijft de rekenkamer de uitkomsten van deze meta-analyse.

Een van die uitkomsten is dat de gemeente met haar plannen herhaaldelijk te overmoedig is en dan teveel (financiële) risico's neemt. Een andere uitkomst is dat de gemeente nogal eens te veel uitgaat van regels en procedures en te weinig aandacht heeft voor praktische uitvoeringsproblemen en de leefwereld van inwoners. De rekenkamer beveelt de gemeente aan om grote plannen vooraf intern kritischer te bekijken en meer te leren van het verleden. Ook vindt de rekenkamer dat de gemeente signalen van eigen ambtenaren, uitvoerende professionals, burgers, maatschappelijke organisaties en onderzoekers serieuzer moet nemen. Volgens de rekenkamer is een cultuurverandering in de gemeentelijke organisatie nodig om in de organisatie meer tegenspraak mogelijk te maken. De rekenkamer ziet in de huidige collegeperiode wel een kentering binnen de ambtelijke leiding, die erop duidt dat serieus wordt nagedacht over manieren om de beheersing van risico's te verbeteren. De rekenkamer vindt het van belang dat die verbetering serieus worden opgepakt en een hoge prioriteit krijgt. De rekenkamer heeft de notitie gericht aan het college van B en W en heeft het college daarbij in overweging geven om in beleid en bestuur rekening te houden met de uitkomsten van de meta-analyse.

innovatie

In 2017 is de rekenkamer van start gegaan met het investeren in methoden- en productinnovatie. Hiervoor zijn verschillende initiatieven genomen of afgerond in 2019 rond data-analyse, kwalitatieve analyse en infographics. Ook is de website van de rekenkamer in 2019 vernieuwd.

Twee medewerkers hebben een cursus infographics gevolgd. In het kader van productinnovaties zijn zelf ontwikkelde infographics toegepast in het rapport over SROI 'Een opdracht voor de stad' en de bestuurlijke nota van het rapport over jeugdwerkloosheid 'Werk aan de winkel'. De infographic van dit laatste rapport is ook als zelfstandig product gepubliceerd op de website en aan de pers verzonden.

In 2019 is het kwalitatieve analyseprogramma NVivo in nieuw gestarte projecten gebruikt. Voor de nieuwe medewerkers is een basiscursus NVivo gegeven. Ook heeft

een verdiepingssessie NNivo plaatsgevonden onder leiding van een medewerker van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Deze sessie ging technisch inhoudelijk nader in op het verwerken van data met het programma.

Een proef met CBS microdata (in G4-verband) is in 2019 in gang gezet. Inmiddels is een aanvraag tot een instellingsmachtiging voor gebruik van microdata bij het CBS gehonoreerd. De rekenkamer zal in het, in mei 2020 te starten, onderzoek naar de woonvisie gebruik maken van microdata van CBS.

In februari 2020 is besloten om het project innovatie als separaat intern project te beëindigen en alle ontwikkelde tools/producten te integreren en te continueren in de normale bedrijfsvoering van de rekenkamer.

enquête stadspanel

De rekenkamer heeft in 2019 voor de tweede keer in samenwerking met de onderzoeksafdeling van de gemeente (OBI) de leden van het digitale stadspanel van Rotterdam gevraagd om input voor de onderzoeksprogrammering. Met deze raadpleging beoogde de rekenkamer te weten te komen welke onderwerpen er leven onder de Rotterdammers, om daarmee nog beter te kunnen bepalen wat relevante onderzoeken kunnen zijn. De rekenkamer heeft deze keer gekozen voor een open bevraging van suggesties voor onderwerpen. De antwoorden zijn vervolgens geanalyseerd en gerubriceerd. Het resultaat is betrokken bij de keuze voor de onderwerpen voor het jaarplan 2020. Dit heeft er toe geleid dat één van de onderwerpen die hoog scoorde, groene buitenruimte, is opgenomen in het jaarplan.

6-8 voortgang beleidsplan 2017-2021

In december 2017 is het beleidsplan 2017-2021 vastgesteld. Hierin is aangegeven dat elk jaar in het jaarverslag de voortgang wordt beoordeeld. In het beleidsplan is een lijst van voorgenomen prestaties en activiteiten opgenomen. Hierna staan de voor 2019 voorgenomen activiteiten en prestaties genoemd, met daarbij de realisatie.

inhoudelijke oriëntatie

tien afgeronde onderzoeken, waarvan zeven voor Rotterdam

Dit streven is *gerealiseerd*. Er zijn vanuit de Rotterdamse rekenkamer zeven onderzoeken verschenen, waarvan overigens twee onderzoeken naar het Warmtebedrijf (een brief en een rapport). Het beoogde aantal onderzoeken voor Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Lansingerland en Krimpen aan den IJssel is ook volledig gerealiseerd (vier in totaal, elke gemeente één).

twee afgeronde onderzoeken van < 100 dagen (Rekenkamer Rotterdam)

Deze doelstelling is *gehaald*. Er zijn twee kleinere onderzoeken gepubliceerd: de onderzoeksbrief over het herstelplan voor het Warmtebedrijf en de beoordeling van de collegetargets kostten beide minder dan 100 onderzoeksdagen.

één afgerond onderzoek met een relatie met de 3D (Rekenkamer Rotterdam)

Deze doelstelling is *niet gerealiseerd*. Het onderzoek naar SROI heeft enige relatie met de 3D (waar het gaat om de inzet van arbeidsgehandicapten). Het is echter niet gelukt om deze conform planning in 2019 te publiceren. Dat is februari 2020 geworden.

één afgerond onderzoek naar of met aandacht voor integriteit, in de periode 2019-2021 (Rekenkamer Rotterdam)

(Nog) niet gerealiseerd. Er zijn vooralsnog geen onderzoeken geprogrammeerd, waarin expliciet aandacht is voor integriteit.

relatief gelijke verdeling onderzoeken beleid en bedrijfsvoering (Rekenkamer Rotterdam)

Er is een relatief gelijke verdeling gerealiseerd. De twee onderzoeken naar het Warmtebedrijf en de externe inhuur hebben nadrukkelijk een nadruk op bedrijfsvoering, de onderzoeken naar jeugdwerkloosheid en acquisitie zijn beleidsonderzoeken.

helft afgeronde onderzoeken bovenlokale uitstraling (Rekenkamer Rotterdam)

Gerealiseerd. De resultaten van de beide onderzoeken naar het warmtebedrijf, het Schiekadeblok en externe inhuur ontstegen het Rotterdamse belang dusdanig, dat de resultaten ook buiten Rotterdam zijn opgepakt (door media, andere overheden, professionele organisaties).

één afgerond onderzoek met een sterk ex (dur)ante karakter (Rekenkamer Rotterdam)

Hoewel elk onderzocht onderwerp bestuurlijk en beleidsmatig in beweging is, hebben de afgeronde onderzoeken toch vooral een ex post karakter. De beide onderzoeken naar het Warmtebedrijf hebben een zeer sterke ex (dur)ante component in zich. Daarmee is deze prestatie-indicator gerealiseerd.

één afgerond onderzoek met technieken als big data analyse (Rekenkamer Rotterdam)

Deze techniek – in de zin van koppelen van grote databestanden – is toegepast in het onderzoek naar acquisitie. Daarmee is deze voorgenomen prestatie gerealiseerd.

twee afgeronde onderzoeken met betrokkenheid burgers/doelgroep beleid (Rekenkamer Rotterdam)

Dit is gerealiseerd. In het onderzoek naar jeugdwerkloosheid zijn jongeren uitgebreid bevraagd en in het onderzoek acquisitiebeleid is ook de doelgroep (in dit geval internationale ondernemingen) in het onderzoek betrokken.

één afgerond onderzoek gericht op verbonden partij of contractpartij, 2019-2020 (Rekenkamer Rotterdam)

Met de onderzoeken naar het Warmtebedrijf is deze voorgenomen prestatie al in 2019 gerealiseerd.

één afgerond thematisch project, 2017-2021, elk 1,5 jaar (Rekenkamer Rotterdam)

In november 2018 zijn op een symposium in het kader van het 20-jarig bestaan van de Rekenkamer Rotterdam de resultaten van het project rode draad gepresenteerd. Dit heeft geleid tot een publicatie 'Publieke waarde in de knel' dat binnen en buiten Rotterdam veel aandacht heeft gekregen. Momenteel loopt een thematisch project naar soft controls. Al met al is deze voorgenomen prestatie gerealiseerd.

vastgestelde systematiek monitoring uitvoering aanbevelingen

Nog niet gerealiseerd. In het jaarverslag 2018 is aangegeven dat deze actie wordt doorgeschoven naar eind 2019 / begin 2020. Op het moment van schrijven is dit nog niet opgepakt.

externe oriëntatie

gemiddeld drie verzoekonderzoeken van de raad per jaar (Rekenkamer Rotterdam)

In 2019 heeft de Rotterdamse raad geen verzoek voor een onderzoek aan de rekenkamer gedaan. Daarmee is deze doelstelling niet gerealiseerd.

experiment burgerbetrokkenheid bij programmering (Rekenkamer Rotterdam)

Gerealiseerd. In het najaar van 2019 heeft de Rekenkamer Rotterdam een burgerpanel een open vraag gesteld aan welke onderzoeksonderwerpen hij of zij de voorkeur geeft. De uitkomsten (die op de website van de rekenkamer staan) zijn gebruikt als input voor de programmering 2020 en hebben geleid tot het opnemen van een onderzoek naar de groene buitenruimte.

elk rapport krijgt substantiële politiek-bestuurlijke behandeling

Gerealiseerd. De rapporten van alle rekenkamers wordt door de raden over het algemeen uitvoerig bediscussieerd, regelmatig leidend tot aanvullende moties en toezeggingen.

alle onderzoeken krijgen aandacht in lokale en regionale media

Grotendeels gerealiseerd. Verreweg de meeste in 2019 afgeronde onderzoeken hebben aandacht gekregen van op zijn minst de plaatselijke media, zij het dat het ene rapport (aanzienlijk) meer media-aandacht kreeg dan het andere. Desondanks hebben de burgers van betreffende gemeenten via deze weg kennis kunnen nemen van de inhoud van de rapporten en daarmee van het functioneren en presteren van hun lokale overheid. Via de weg van de media heeft de rekenkamer daarmee bijgedragen aan de transparantie van het openbaar bestuur.

één onderzoek ontvangt landelijke visuele media-aandacht

Gerealiseerd. Het onderzoek naar het Schiekadeblok heeft uitvoerig landelijke aandacht gehad. Daarmee heeft het onderzoek een bovenlokale bijdrage geleverd aan de bewustwording rondom de mogelijke problematiek rondom gebiedsontwikkelingen.

start samenwerkingsonderzoek met gemeentelijke Ombudsman

Dit was gepland voor 2018, maar is in 2019 gerealiseerd. Na de zomer zijn de rekenkamer en de gemeentelijke Ombudsman tegelijkertijd een onderzoek naar burgerinitiatieven gestart.

interne oriëntatie

afgeronde zelfevaluatie toepassing Kwaliteitshandvest

Dit voor 2018 voorgenomen zelfevaluatie is nu geprogrammeerd voor de eerste helft van 2020.

twee afgeronde onderzoeken met innovatieve methoden

Gerealiseerd, met (1) de koppeling van de databestanden in het onderzoek acquisitie en (2) de welhaast antropologische benadering in het onderzoek jeugdwerkloosheid, waarin met straatinterviews gezocht is naar “onbekende” werkloze jongeren. Hoewel dit niet per se nieuwe methoden zijn, zijn zij voor een rekenkamer wel degelijk te beschouwen als innovatief.

7 jaarrekening Rekenkamer Rotterdam

7-1 resultatenrekening

Ten opzichte van de resultatenrekening is een administratieve correctie doorgevoerd in de toevoeging aan de reserves. Het saldo uit 2018 is verrekend met het saldo uit 2019 en toegevoegd aan de reserves.

tabel 7 1: resultatenrekening 2018 (in €)

	rekening 2018	begroting 2019	rekening 2019	begroting 2020
loonbetalingen en sociale premies	1.186.724	1.366.776	1.294.745	1.419.157
personeel van derden	115.321	100.000	201.744	100.000
huisvestingskosten	162.621	162.346	168.318	163.000
goederen en diensten	141.366	101.393	125.037	95.000
automatiseringskosten	110.773	59.029	77.424	60.000
kapitaalslasten	0	0	0	0
totaal uitgaven	1.716.805	1.789.544	1.867.269	1.837.157
bijdrage gemeente Rotterdam	1.529.194	1.494.544	1.494.544	1.539.000
bijdrage gemeente Barendrecht	54.062	60.000	62.511 ¹	62.300
bijdrage gemeente Lansingerland	68.074	90.000	92.459	90.000
bijdrage gemeente Capelle a/d IJssel	65.305	100.000	101.546	100.000
bijdrage gemeente Krimpen a/d IJssel	19.659	45.000	50.626	43.857
overige inkomsten	1.660	0	56.887	2.000
totaal inkomsten	1.737.954	1.789.544	1.858.573	1.837.157
saldo	21.149		-8.695	0
correctie 2018 reserve			21.149	
toevoeging/onttrekking reserves			12.454	
resultaat (na toevoeging)	21.149	0	0	0

¹ Dit bedrag wijkt af van het bedrag dat is opgenomen in tabel 7-4. De facturatie van de vaste bijdrage van € 3.500 kon door het sluiten van de administratie in Barendrecht niet meer in 2019 worden geboekt. In de Rotterdamse administratie is dit bedrag wel meegenomen. In 2020 vindt de verrekening voor Barendrecht plaats.

7-2 toelichting op de resultatenrekening

algemeen

Samen met de onderdelen raad/commissies, griffie en de gemeentelijke Ombudsman vormt de rekenkamer in administratieve zin de kostenplaats Raad binnen het concern Rotterdam. De jaarrekening van de kostenplaats Raad wordt eveneens gepubliceerd als onderdeel van het concern Rotterdam.

begroting 2019 en 2020

Per 1 april 2018 wordt de rekenkamerfunctie voor Krimpen aan den IJssel uitgeoefend. De bijdragen van de gemeenten Barendrecht, Lansingerland en Capelle aan den IJssel zijn met ingang van de begroting 2019 verhoogd.

uitgaven

loonbetalingen en sociale premies

De personeelskosten zijn iets lager dan was begroot. De lagere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door het langer open staan van vacatureruimte dan verwacht en door zwangerschapsverloven.

personeel van derden

In 2019 heeft de rekenkamer extern personeel ingehuurd voor ondersteuning met specifieke expertise bij projecten en ter invulling van openstaande vacatures. Doordat naast vacatureruimte ook sprake was van drie zwangerschapsverloven, is meer ingehuurd dan was begroot.

huisvestingskosten

De huisvestingskosten bestaan uit de huur, de servicekosten, de energiekosten en de kosten van facilitaire dienstverlening door de Rotterdamse Service Organisatie voor de kantoorruimte van de Rekenkamer Rotterdam aan de Meent (Minervahuis II). Deze kosten hebben de begroting overschreden vanwege een stijging van de huur- en servicekosten.

goederen en diensten

Hier zijn de uitgaven verantwoord van alle overige kosten gemaakt door de Rekenkamer Rotterdam. De uitgaven hebben in 2019 het budget overschreden; onder andere door stijging van doorbelaste kosten van de gemeente Rotterdam.

automatiseringskosten

De automatiseringskosten bestaan uit de gehele ICT-voorziening van de Rekenkamer Rotterdam. In 2019 heeft een migratie naar een andere cloud omgeving plaatsgevonden. Dit heeft tot een eenmalige stijging van de kosten geleid.

inkomsten

bijdrage gemeente Rotterdam

De rekenkamer is onderdeel van de gemeente Rotterdam. Naast haar activiteiten voor de gemeente Rotterdam heeft de rekenkamer ook nog de mogelijkheid om de rekenkamerfunctie bij andere gemeenten in te vullen. De daarbij gegenereerde inkomsten zijn extra en verlagen de uiteindelijke kosten voor de gemeente Rotterdam.

bijdrage gemeente Barendrecht

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Barendrecht ten behoeve van de uitoefening van de rekenkamerfunctie in Barendrecht. De in 2019 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

bijdrage gemeente Lansingerland

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Lansingerland ten behoeve van de uitoefening van de rekenkamerfunctie in Lansingerland. De in 2019 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

bijdrage gemeente Capelle aan den IJssel

Dit betreft de vergoeding van de gemeente Capelle aan den IJssel ten behoeve van de uitoefening van de rekenkamerfunctie in Capelle aan den IJssel. De in 2019 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

bijdrage gemeente Krimpen aan den IJssel

Vanaf april 2018 vervult de rekenkamer ook de rekenkamerfunctie in Krimpen aan den IJssel. De in 2019 gemaakte onderzoekskosten zijn in rekening gebracht bij de gemeente.

overige inkomsten

Deze post bestaat voor het grootste deel uit een uitkering van het UWV vanwege zwangerschapsverlof. Daarnaast zijn hierin vergoedingen voor bijdragen aan gegeven cursussen opgenomen.

resultaat

Ten opzichte van de resultatenrekening is een administratieve correctie doorgevoerd in de toevoeging aan de reserves. Het positieve saldo uit 2018 van € 21k was nog niet verwerkt en toegevoegd aan de reserve en is daarom verrekend met het saldo uit 2019. Het resterende saldo is € 12k positief. De rekenkamer voegt dit toe aan de egalisatiereserve, waardoor het resultaat na toevoeging nihil is.

7-3 balans

tabel 7 2: balans (in €)

activa	2019	2018	passiva	2019	2018
vaste activa	0	0	vaste passiva	217.094	204.640
materiële vaste activa	0	0	<i>eigen vermogen</i>		
			bestemmingsreserves	217.094	204.640
			<i>vreemd vermogen</i>		
			langlopende schulden	0	0
vlottende activa	217.488	228.440	vlottende passiva	394	2.440
kortlopende vorderingen			kortlopende schulden		
debiteuren	69.068	0	crediteuren	0	0
overlopende activa	148.420	228.440	overlopende passiva	394	2.440
totaal activa	217.488	228.440	totaal passiva	217.488	207.080

7-4 toelichting op de balans

activa

materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreft de investering van de renovatie en uitbreiding van de kantoorruimte aan de Meent (Minervahuis II). Eind 2006 is deze herhuisvesting afgerond en op de balans geactiveerd. In 2007 heeft de eerste afschrijving plaatsgevonden (10% van de aanschafwaarde). 2016 was het laatste jaar van afschrijving. Deze post is vanaf 2017 vervallen.

debiteuren

Dit betreft de stand van de openstaande debiteuren (de openstaande verkoopfacturen) ultimo 2019. Dit is een bedrag van € 69k.

overlopende activa

Sinds medio 2014 wordt de administratie van de Rekenkamer Rotterdam in de administratie van de gemeente Rotterdam gevoerd. In dat kader betreft de overlopende activa een balanssluitpost.

passiva

bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve van de Rekenkamer Rotterdam bestaat uit een egaliseringsreserve die als doel heeft de continuïteit van de onderzoeken te waarborgen. De reserve kent een maximum van € 250k. Het positieve resultaat van € 21k in 2018 is verrekend met het saldo van € 9k uit 2019. Het verschil is aan de reserve toegevoegd.

langlopende schulden

De langlopende schulden betroffen de financiering van de materiële vaste activa (zie materiële vaste activa). Deze post is vervallen.

crediteuren

De overige schulden betreffen de stand van de openstaande crediteuren (openstaande inkoopfacturen) ultimo 2019.

overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de stand van de nog te betalen bedragen, waarvan de factuur in 2020 ontvangen wordt, maar de prestatie geleverd is in 2019.

7-5 verrekening 2019

De directeur en medewerkers van de rekenkamer zijn aangesteld bij de gemeente Rotterdam. Hun salaris en overige kosten komen in eerste instantie ten laste van het budget van de Rekenkamer Rotterdam. Alle kosten die gemaakt worden voor de Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland, Rekenkamer Capelle aan den IJssel of Rekenkamer Krimpen aan den IJssel worden vervolgens aan de betreffende gemeenten doorberekend.

In de begroting van de Rekenkamer Rotterdam staat het volledige budget dat in Barendrecht, Lansingerland, Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel beschikbaar is voor de rekenkamer als verwachte inkomsten vermeld. De jaarrekening vermeldt alleen het bedrag dat in 2019 daadwerkelijk in rekening is gebracht in verband met de gemaakte kosten. Voor de berekening hiervan wordt gebruik gemaakt van drie kostensoorten:

- een basisbedrag dat de algemene kosten dekt (bestuurlijk overleg, jaarplan, jaarverslag etc.). De hoogte van dit basisbedrag is gerelateerd aan onder meer het aantal contacten en gesprekken dat met de betreffende gemeente wordt gevoerd;
- kosten voor externe inhuur ten behoeve van het onderzoek bij de betreffende gemeente op basis van werkelijke kosten;
- er wordt een uurtarief in rekening gebracht voor het onderzoek bij de betreffende gemeente. Daartoe zijn in een kostenverdeelstaat alle kosten behoudens bovenstaande (maar inclusief ondersteuning en eventuele stagiaires) omgeslagen naar het totaal voor onderzoek beschikbare uren van de directeur, bureauhoofd, projectleiders en onderzoekers.

tabel 7 3: uurtarief (in €)

functie	2017	2018	2019
directeur	224	226	238
bureauhoofd	155	150	157
projectleider	104	106	111
onderzoeker	90	83	85

7-5-1 Rekenkamer Barendrecht

In 2019 is het onderzoek naar de Participatiewet afgerond en gepubliceerd. Daarnaast is een onderzoek naar Nieuwe Reijerwaard van start gegaan. Voor de genoemde onderzoeken heeft de Rekenkamer Barendrecht in 2019 de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 7 4: begroting en realisatie Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2018	60.000	54.062	5.938
2019	61.400	59.011	2.389

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Barendrecht feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de Rekenkamer Barendrecht over een

egalisereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 7-5 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2006-2019.

tabel 7 5: ontwikkeling reserves Rekenkamer Barendrecht (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2006	-	-	25.414
2007	25.414	-25.414	0
2008	0	16.000	16.000
2009	16.000	16.191	32.191
2010	32.191	2.745	34.936
2011	34.936	-23.435	11.501
2012	11.501	11.107	22.608
2013	22.608	-13.864	8.744
2014	8.744	0	8.744
2015	8.744	-3.169	5.575
2016	5.575	7.999	13.574
2017	13.574	-8.225	5.348
2018	5.348	5.938	11.286
2019	11.286	2.873	14.159

In tabel 7-6 is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2019 zijn gefactureerd voor onderzoek ten behoeve van de Rekenkamer Barendrecht.

tabel 7 6: gefactureerde bedragen Rekenkamer Barendrecht (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
participatiewet	516	51.568	100
Nieuw Reijerwaard 67	7.443	112	
totaal	583	59.011	

7-5-2 Rekenkamer Lansingerland

In 2019 is onderzoek uitgevoerd naar burgerparticipatie. Daarnaast is onderzoek uitgevoerd naar beleid voor ouderen om zo lang mogelijk thuis te wonen en is onderzoek opgestart naar schuldhulpverlening. Voor deze onderzoeken zijn de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 7 7: begroting en realisatie Rekenkamer Lansingerland (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2018	90.000	68.074	21.926
2019	90.000	90.440	-440

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Lansingerland feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken

anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 7-8 zijn de mutaties in de reserves weergegeven voor de periode 2007-2019.

tabel 7 8: ontwikkeling reserves Rekenkamer Lansingerland (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2007	-	-	30.000
2008	30.000	375	30.375
2009	30.375	-12.313	18.062
2010	18.062	1.050	19.112
2011	19.112	13.708	32.820
2012	32.820	-2.533	30.287
2013	30.287	-2.902	27.385
2014	27.385	0	27.385
2015	27.385	-20.563	6.822
2016	6.822	-1.192	5.630
2017	5.630	251	5.881
2018	5.881	21.926	27.807
2019	27.807	-440	27.367

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen in 2019 door de Rekenkamer Rotterdam zijn gefactureerd voor onderzoek voor de Rekenkamer Lansingerland.

tabel 7 9: gefactureerde bedragen Rekenkamer Lansingerland (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
burgerparticipatie	356	37.820	106
externe inhuur burgerparticipatie		2.019	
langer thuis wonen	520	43.220	83
schuldhulpverlening	35	3.881	111
vaste bijdrage 2019		3.500	
totaal	911	90.440	

7-5-3 Rekenkamer Capelle aan den IJssel

In 2019 is onderzoek naar schuldhulpverlening uitgevoerd en gepubliceerd en onder naar IBOR uitgevoerd. Dit laatste onderzoek wordt in 2020 gepubliceerd. Voor deze onderzoeken zijn door de Rekenkamer Capelle aan den IJssel de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 7 7: begroting en realisatie Rekenkamer Capelle aan den IJssel (in €)

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2018	67.000	65.305	1.695
2019	100.000	101.546	-1.546

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Capelle aan den IJssel feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer sinds 2016 over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 7-11 zijn de mutaties in de reserves weergegeven vanaf 2016. In 2019 is meer besteed dan begroot. Dit is onttrokken aan de reserve.

tabel 7 11: ontwikkeling reserves Rekenkamer Capelle aan den IJssel (in €)

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2016	0	4.932	4.932
2017	4.932	-1.419	3.513
2018	3.513	34.695	38.208
2019	38.208	-1.546	36.662

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2019 zijn gefactureerd voor onderzoek voor de Rekenkamer Capelle aan den IJssel.

tabel 7 12: gefactureerde bedragen Rekenkamer Capelle aan den IJssel (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
schuldhulpverlening	493	49.964	101
externe inhuur schuldhulpverlening		3.608	
IBOR	380	35.421	93
externe inhuur IBOR		5.000	
aanbestedingen	40	3.382	85
vaste bijdrage 2019		4.200	
totaal		101.546	

7-5-4 Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

In 2019 is het onderzoek naar de beheersing van het bijstandsvolume gepubliceerd en het onderzoek naar de Grote kruising grotendeels uitgevoerd. Begin 2020 is dit onderzoek gepubliceerd. Voor deze onderzoeken zijn de volgende bedragen begroot en gerealiseerd.

tabel 7 13: begroting en realisatie Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

jaar	begroot	gerealiseerd	resultaat
2018	29.100	19.659	9.441
2019	43.857	50.626	-6.769

De mate waarin de begroting wordt uitgeput, is afhankelijk van het aantal onderzoeksdagen dat de Rekenkamer Krimpen aan den IJssel feitelijk realiseert in het begrotingsjaar. Door verschillen in omvang en diepgang, maar ook omdat onderzoeken

anders lopen dan gepland, zal de realisatie vrijwel altijd afwijken van de begroting en zal er budget overblijven of tekort zijn. Om die reden beschikt de rekenkamer over een egalisatiereserve met een maximale omvang van 40% van het budget. Is dit maximum bereikt, dan vloeit het resultaat terug naar de algemene middelen. In tabel 7-14 is de mutatie in de reserves weergegeven. In 2019 is meer besteed dan begroot. Dit is onttrokken aan de egalisatiereserve.

tabel 7 14: ontwikkeling reserves Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

jaar	beginsaldo	mutatie	eindsaldo
2018	0	9.441	9.441
2019	9.441	-6.769	2.672

In de volgende tabel is gespecificeerd welke bedragen door de Rekenkamer Rotterdam in 2019 zijn gefactureerd voor onderzoek voor de Rekenkamer Krimpen aan den IJssel.

tabel 7 15: gefactureerde bedragen Rekenkamer Krimpen aan den IJssel (in €)

	uren	bedrag	gem. uurtarief
re-integratie	177	17.742	100
de grote kruising	349	29.884	86
vaste bijdrage 2019		3.000	
totaal	526	50.626	

8 onderzoeksplannen 2020

8-1 inleiding

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op de nieuwe onderzoeken die de Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland, Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel in 2020 zullen starten.

8-2 Rekenkamer Rotterdam – nieuwe onderzoeken 2020

ondermijnende criminaliteit

In het voorjaar van 2020 zal de rekenkamer een onderzoek naar de aanpak van ondermijnende criminaliteit starten. Zij zal zich daarbij richten op de rol van de gemeente in deze aanpak, zoals de maatregelen die zij neemt en de samenwerking met andere partners. Tevens wordt beoogd zicht te krijgen op de resultaten van de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de bijdrage van de gemeente hieraan. Het onderzoek zal rond de jaarwisseling zijn afgerond.

welzijnsbeleid

In 2021 wordt het welzijnswerk voor het jaar 2022 en verder opnieuw aanbesteed. De rekenkamer zal dit jaar onderzoeken wat de prestaties en resultaten zijn van het welzijnswerk, in hoeverre dit in overeenstemming is met de vigerende opdrachten en wat verklaringen zijn voor eventuele afwijkingen. De uitkomsten dienen onder meer te leiden tot aanbevelingen voor de nieuwe aanbestedingen. Met het oog daarop zal het onderzoek na de zomer van 2020 starten en in het voorjaar van 2021 worden afgerond.

prostitutiebeleid

In het najaar 2020 start de rekenkamer een onderzoek naar het prostitutiebeleid van de gemeente. Beoordeeld zal worden in welke mate de gemeente zicht heeft op de (illegale) prostitutie in Rotterdam en erin slaagt uitwassen tegen te gaan. Voorafgaand aan de start van het onderzoek zal ten behoeve van de afbakening een nadere verkenning worden uitgevoerd. Er wordt naar gestreefd het onderzoek rond de zomer van 2021 te hebben afgerond.

groene buitenruimte

Opeenvolgende colleges hebben doelstellingen voor een groenere openbare ruimte. Ook burgers vinden een groene buitenruimte belangrijk, wat bleek uit het feit dat dit onderwerp hoog scoorde bij het in hoofdstuk 6 genoemde burgerpanel. De rekenkamer gaat onderzoeken in hoeverre de ambities voor een groenere buitenruimte worden gerealiseerd en wat de oorzaken zijn voor eventueel achterblijvende resultaten. Het onderzoek zal in het najaar van 2020 starten en medio 2021 tot een publicatie leiden.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De gemeente Rotterdam is al enige jaren deelnemer aan de MRDH. Naast activiteiten op het gebied van verkeer en vervoer, heeft deze gemeenschappelijke regeling ook

een taak op het gebied van regionale economische ontwikkeling. In het onderzoek zal de rekenkamer zich vooralsnog richten hoe wordt vorm gegeven aan deze verantwoordelijkheid, welke resultaten daarmee worden geboekt voor met name Rotterdam en op welke wijze de raad van Rotterdam daarover wordt geïnformeerd. Voor het onderzoek wordt afstemming gezocht met de Rekenkamer Den Haag, wat nog van invloed kan zijn voor de richting van het onderzoek. Tevens bepaalt dit het startmoment en afronding van het onderzoek.

geheimhouding (G4-onderzoek)

De Rekenkamer Rotterdam zal samen met de Rekenkamer Metropool Amsterdam, de Rekenkamer Den Haag en de Rekenkamer Utrecht op basis van casussen uit eerdere rekenkameronderzoeken een analyse uitvoeren naar de wijze waarop de gemeentebesturen zijn omgegaan met geheimhouding. Eind 2020 zal hierover een (gezamenlijke) brief worden gepubliceerd, die tevens naar de Tweede Kamer zal worden verzonden.

woonvisie (doorgeschoven uit 2019)

De Woonvisie Rotterdam dateert uit 2016 en zet in op het accommoderen van een toenemende woningvraag naar middeldure en dure woningen. De huidige coalitie heeft de koers van de visie iets bijgesteld middels een addendum: de sloopopgave is minder groot en de totale woningvoorraad moet in de periode tot 2030 nog sterker groeien dan oorspronkelijk beoogd. Voor dit plan is de gemeente echter sterk afhankelijk van onder meer corporaties, bouwers en investeerders, en - zoals recentelijk extra duidelijk werd - van landelijke bouwregelgeving. De rekenkamer zal voor de zomer van 2020 een onderzoek starten naar de samenwerking tussen betrokken partijen en de resultaten ten aanzien van de woningvoorraad en -productie. Ook zal gekeken worden naar de voortgang ten aanzien van de pijler wonen in het NPRZ. Publicatie van de uitkomsten is voorzien rond de jaarwisseling.

(eenzame) ouderen (doorgeschoven uit 2019)

In het programma 2019 is aangegeven dat de rekenkamer eind 2019 een onderzoek zou starten naar het beleid inzake eenzaamheid onder ouderen. De nadere scope en planning was afhankelijk van een toen nog te verschijnen uitvoeringsagenda. Inmiddels is deze er, maar het uitvoeringsprogramma 'Rotterdam ouder en wijzer' heeft een bredere insteek dan alleen de bestrijding van eenzaamheid. Omdat de uitvoering van het programma net is gestart, zal het onderzoek een sterk ex ante karakter hebben. In het onderzoek zal worden gekeken of de (voorgenomen) maatregelen in het programma aansluiten bij de woon- en ondersteuningsbehoeften van ouderen op de lange termijn. Eenzaamheid is daar onderdeel van. De onderzoeksopzet is gereed (25 feb 2020); publicatie is voorzien voor in het najaar.

8-3 Rekenkamer Barendrecht – nieuwe onderzoeken 2020

woonvisie Barendrecht

In dit onderzoek zal een beoordeling worden gegeven van de voortgang van de uitvoering van de woonvisie en of de gerealiseerde en nog voorgenomen woningbouwopgave aansluit bij de behoeften van de verschillende Barendrechtse bevolkingsgroepen. Het onderzoek start in het najaar van 2020 en zal begin 2021 tot publicatie leiden.

8-4 Rekenkamer Lansingerland – nieuwe onderzoeken 2020

woonvisie Lansingerland

In dit onderzoek zal een beoordeling worden gegeven van de voortgang van de uitvoering van de woonvisie en of de gerealiseerde en nog voorgenomen woningbouwopgave aansluit bij de behoeften van de verschillende Lansingerlandse bevolkingsgroepen. Het onderzoek start in mei 2020, tegelijkertijd met een onderzoek van de Rekenkamer Rotterdam naar de Rotterdamse woonvisie, en zal eind 2020 tot publicatie leiden.

8-5 Rekenkamer Capelle aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2020

gebiedsontwikkeling Rivium

Rivium is nu nog een bedrijventerrein dat getransformeerd zal worden naar een nieuwe woonwijk, het Nieuwe Rivium. De gemeente steekt veel geld in de ontwikkeling van het gebied en zal ook de nodige middelen dienen te besteden aan de buitenruimte. Voor de ontwikkeling sluit de gemeente anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars. De rekenkamer zal een beoordeling geven van de projectgovernance en –beheersing en het management van de risico's voor de gemeente. Het onderzoek start in het voorjaar en zal na de zomer 2020 zijn afgerond.

Participatiewet (nieuwe doelgroepen) Capelle aan den IJssel

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet berust bij de gemeente de verantwoordelijkheid om voormalig Wajongers en Wsw'ers naar regulier werk te geleiden. Centrale vraag zal zijn in welke mate de gemeente erin slaagt de nieuwe doelgroepen naar passend werk te begeleiden. Het onderzoek start in de tweede helft van het jaar en zal begin 2021 zijn afgerond.

8-6 Rekenkamer Krimpen aan den IJssel – nieuwe onderzoeken 2020

afvalbeleid Krimpen aan den IJssel

Het huidige afvalbeleid heeft een looptijd van 2015 tot en met 2020. De rekenkamer zal onderzoeken in welke mate de gemeente erin is geslaagd haar doelstellingen voor gescheiden inzameling te realiseren. Tevens zullen de inzamelafspraken met Cyclus en de gevolgen voor de afvalstoffenheffing worden meegenomen. Waar mogelijk zal met andere gemeenten worden gebenchmarkt. Het onderzoek start in het voorjaar en zal na de zomer van 2020 worden gepubliceerd.

bijlagen

bijlage 1 publicaties

rapporten en brieven 2019

Rekenkamer Rotterdam

- Werk aan de winkel, onderzoek naar het Rotterdamse jeugdwerkloosheidsbeleid, 14 januari 2019.
- Voor het blok gezet, onderzoek naar erfpachtmaatregel Schiekadeblok, 25 januari 2019.
- Een wereld te winnen, een onderzoek naar het acquisitiebeleid van de gemeente Rotterdam, 2 juli 2019.
- Druk op inhuur, onderzoek naar externe inhuur, 18 september 2019.
- Warmte zonder leiding, onderzoek naar de governance van het Warmtebedrijf, 1 oktober 2019.
- Collegetargets: nulmeting en controleerbaarheid, 4 november 2019.

Rekenkamer Barendrecht

- In gebreke gebleven, onderzoek naar beleid arbeidsgehandicapten, 22 oktober 2019.

Rekenkamer Lansingerland

- Met de beste bedoelingen, onderzoek naar burgerparticipatie, 25 juni 2019.

Rekenkamer Capelle aan den IJssel

- Niet zonder schuld, onderzoek naar schulddienstverlening, 11 juli 2019.

Rekenkamer Krimpen aan den IJssel

- Bijstand op afstand, onderzoek naar uitvoering participatiewet, 19 juni 2019.

overige publicaties

- Jaarverslag 2018 – onderzoeksplannen 2019, Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland, Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel, 28 maart 2019.
- Publieke waarde in de knel, rode draden uit 10 jaar rekenkameronderzoek, 24 september 2019.

rapporten en brieven begin 2020

- Rekenkamer Rotterdam, Een opdracht voor de stad, onderzoek naar toepassingen en resultaten social return, 12 februari 2020.
- Rekenkamer Krimpen aan den IJssel, Ongefundeerd aan de slag, onderzoek naar project de Grote Kruising, 4 februari 2020.

bijlage 2 financiële reserve Rotterdam

Onderstaande tabel geeft inzicht in de opbouw (toevoegingen en onttrekkingen) van de bij de jaarrekening 1999 ingestelde reserve.

tabel b 1: opbouw reserves 2000-2019 (in €)

	onttrekking	toevoeging	saldo
stand 31 december 2000			49.920
toevoeging 2001		36.639	
stand 31 december 2001			86.559
toevoeging 2002		58.592	
stand 31 december 2002			145.151
onttrekking 2003	50.870		
stand 31 december 2003			94.281
onttrekking 2004	85.771		
stand 31 december 2004			8.510
toevoeging 2005		93.182	
stand 31 december 2005			101.692
onttrekking 2006	37.000		
stand 31 december 2006			64.692
toevoeging 2007		58.000	
stand 31 december 2007			122.692
onttrekking 2008	57.000		
stand 31 december 2008			65.692
toevoeging 2009		76.000	
stand 31 december 2009			141.692
toevoeging 2010		0	
stand 31 december 2010			141.692
toevoeging 2011		52.471	
stand 31 december 2011			194.163
onttrekking 2012*	63.000		
stand 31 december 2012			131.163
toevoeging 2013		34.505	
stand 31 december 2013			165.668
toevoeging 2014		70.332	
stand 31 december 2014			236.000
toevoeging 2015		14.000	
stand 31 december 2015			250.000
toevoeging 2016		0	
stand 31 december 2016			250.000
onttrekking 2017	45.360		
stand 31 december 2017			204.640
toevoeging 2018	0		
stand 31 december 2018			204.640
correctie 2018		21.149	
saldo 2019		-8.695	
toevoeging 2019		12.454	
stand 31 december 2019			217.094

de rekenkamers

doel

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het beleid, het financieel beheer en de organisatie van het gemeentebestuur. De rapporten van de rekenkamer zijn een aanknopingspunt voor het bestuur om rekenschap af te leggen aan de burgers.

positie

De rekenkamer is een onafhankelijk orgaan binnen de gemeente. Haar taken en bevoegdheden staan in de Gemeentewet en de verordening Rekenkamer Rotterdam, Rekenkamer Barendrecht, Rekenkamer Lansingerland, Rekenkamer Capelle aan den IJssel en Rekenkamer Krimpen aan den IJssel. Zij bepaalt zelf wat en hoe zij onderzoekt en waarover zij rapporteert. Wel kunnen de raad en het college van B en W de rekenkamer om een onderzoek verzoeken. De rekenkamer stuurt hen jaarlijks haar onderzoeksplan en jaarverslag toe.

onderzoek

Het onderzoeksterrein strekt zich uit over alle organen (raad, B en W, commissies en burgemeester) en diensten van de gemeente. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen bij gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt, bij NV's en BV's waar de gemeente meer dan 50% van de aandelen in bezit heeft en bij instellingen die een grote subsidie, lening of garantie van de gemeente hebben ontvangen. De onderzoeken worden uitgevoerd door het bureau van de rekenkamer.

publicaties

Het onderzoek resulteert in openbare rapporten die ter behandeling aan de raad worden aangeboden. Zij bevatten tevens de reacties van de onderzochte organen en instellingen op de eerder toegezonden voorlopige onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen (wederhoor). Bij kleine onderzoeken of studies met een beperkte reikwijdte doen we de onderzochte organen of instellingen en de raad de conclusies in een openbare brief direct ter kennisname toekomen. Ten slotte publiceert de rekenkamer op basis van haar onderzoek ook handreikingen en worden medewerkers aangemoedigd om artikelen te publiceren.

**Rekenkamers Rotterdam, Barendrecht, Lansingerland,
Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel**

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

telefoon
010 - 267 22 42

info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl

fotografie
Google maps
Rekenkamer Rotterdam
Nationale beeldbank
Hans Gorissen
Jacco Huijssen
DEWERF.com: Maarten Bastian

basisontwerp, beeldbewerking en opmaak
DEWERF.com, Zuid-Beijerland